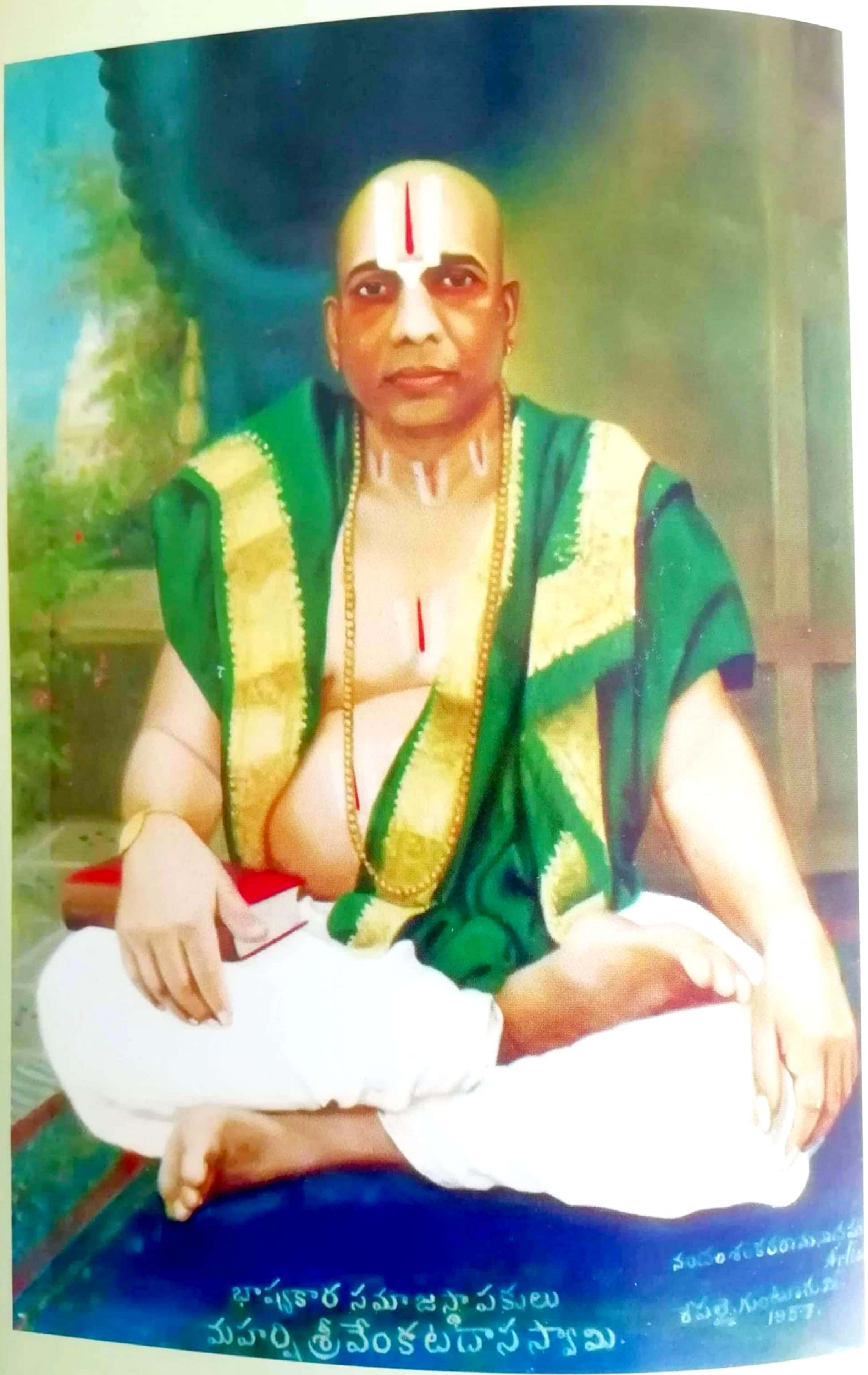

భాష్యకార సమాజ స్థాపకులు
మహర్షి శ్రీ వేంకటదాసస్వామి గారు

శ్రీ రాములు.

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీ వేంకటేశ గురుభ్యో నమః

శ్రీ వేంకటేశ పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్భాగవత సప్తాహ మహోత్సవ

ఉపన్యాసము

నిగమకల్పతరోర్గళితం ఫలంశుకముఖాదమృ
తద్రవసమ్మితమ్. పిబత భాగవతం రసమా
లయం. ముహురహో రసికా భువి భావుకాః.

నిగమములు వేయు చదివిన
సుగమంబులుగావు ముక్తి సుఖగౌరవంబున్
సుగమంబు భాగవతమును
నిగమంబు పఠింపు ముక్తి నివసనబుద్ధా

శ్రీరామ.

శ్రీమతే రామానుజాయనమః

శ్రీ వేంకటేశ గురుభ్యోనమః

శ్రీ వేంకటేశ పరబ్రహ్మణే నమః,

శ్రీమద్భాగవత సప్తాహ మహోత్సవాదిన సభ.

ప్రథమాహము.

వేదయుకాలోపన్యాస సభ.

శ్లో. జన్మాద్యస్య యతోన్వయాదితరతశ్చార్థేష్వభి
జ్ఞః స్వరాట్. తేనే బ్రహ్మ హృదా. య ఆదికవయే
ముహ్యంతి యత్సూరయః. తేజో వారిమృదాం
యథా వినిమయో యత్ర త్రిసర్గో మృషా
ధామ్నా స్వేన సదా నిరస్తకుహకం సత్యం పరం ధీమ

ఉ. ప్రాంశుపయోదనలతను బాసి అమ్ముల్లెదండ
ధారుణ బంగాంశుజ ఊర్ధ్వ ఊర్ధ్వరకు నాగము పు

ఉదయకాలపు న్యాసరాయు.

శ్లో. విపదస్సంతు తాశ్శశ్వత్తత్ర తత్ర జగద్గురో
భవతోదర్శనం యత్స్యాదపునర్భవ దర్శనమ్.

శ్లో. అథ విశ్వేశ విశ్వాత్మన్ విశ్వమూర్తే స్వకేషు మే.
స్నేహపాశమిమం ఛిన్ధి దృఢం పాండుషు వృష్ణిషు.

శా. శ్రీకృష్ణా యదుభూషణా నరసఖా శృంగారరత్నాకరా
లోకద్రోహి నరేంద్ర వంశదహనా లోకేశ్వరా దేవతా
నీక బ్రాహ్మణ గోగణార్తిహరణా నిర్వాణ సంధాయకా
నీకున్ మ్రొక్కెద ద్రుంపవే భవలతల్ నిత్యానుకంపానిధీ

భీష్మస్తుతి.

శ్లో. త్రిభువనకమనం తమాలవర్ణం రవికరగౌరవరాంబరం
దధానే, వపురలకకులావృతాననాబ్జం విజయసఖే
రతిరస్తు మే2నవద్యా.

భాగవతసప్తాహము - ప్రథమాహము -

మ. త్రిజగన్మోహన నీలకాంతి తను విద్యోతింపఁ బ్రాభాతనీ
రజబంధుప్రభమైన చేలము పయిన్ రంజిల్ల నీలాలక
వ్రజ సంయుక్త ముఖారవింద మతిసేవ్యంబై విజృంభింప మా
విజయుం జేరెడి వన్నెలాఁడు మది నావేశించు నెల్లప్పుడున్.

శ్లో. యుధి తురగ రజో విధూమ్ర విష్వక్చలదలితశ్రమవా
ర్యలంకృతాస్యే. మమ నిశితశరైర్విభిద్యమానత్వచి
విలసత్కవచేఽస్తు కృష్ణ ఆత్మా.

మ. హయరింఖాముఖ ధూళి ధూసర పరిన్యస్తాలకోపేతమై
రయజాతశ్రమతోయబిందుయుతమై రాజిల్లు నెమ్మోముతో, జయమున్ బార్థున కిచ్చువేడ్క నని నాశస్త్రాహతిన్
జాల నొచ్చియుఁ బోరించు మహానుభావు మదిలోఁ జింతింతు
నశ్రాంతమున్.

శ్లో. సపది సఖివచో నిశమ్య మధ్యే
నిజపరయోర్బలయో రథం నివేశ్య
స్థితవతి పరసైనికాయురక్ష్ణా
హృతవతి పార్థసఖే రతిర్మమాస్తు.

(౧) రాజులు.

సాయంకాలోపాసనము.

4. ధర్మరాజు భీమునితో దుర్నిమిత్తములఁ గూర్చి చెప్పుట

క. నారదుఁ డాడిన నైపడిఁ
క్రూరపుఁ గాలంబు వచ్చెఁ గుంభినిమీఁదన్
ఘోరములగు నుత్పాతము
లారభటించుచుండుఁ బడి యెవనికిలఖ కారంటే.

శ్లో. వాయుర్వాతి ఖరస్పర్శో రజసా విసృజంస్తమః
అసృగ్వర్షంతి జలదా బీభత్సమివ సర్వతః.

శ్లో. సూర్యం హతప్రభం పశ్య గ్రహమర్దం మిథో దివి
ససంకులైర్భూతగణైర్జ్వలితేవ రోదసీ

శ్లో. నద్యో నదాశ్చ క్షుభితాః సరాంసి చ మనాంసి చ
న జ్వలత్యగ్నిరాజ్యేన కాలోయం కిం విధాస్యతి.

మ. యవపద్మాంకుశ చాప చక్ర ఝషరేఖాలంకృతంబైన మా
ధవు పాదద్వయ మింక నెట్టి దుపవిత్రత్వంబునేఁ దాదిగా

భాగవత సప్తాహము. ప్రథమాహము.

నవనీకాంత నుతేంద్రపామణి మదీయాంగంబు వామాక్షి బా
హువులాకంపము నొందుచుండె నిలకే యుగ్రస్థితుల్ విశ్వనో!

శా. ఏ నా ఫల్గున చిత్రవర్ణులుఁడు బుత్రానందుఁడు గోవిందుఁడా
పన్నీరకరణ్యుఁ జేసుకుఁడు ఖగధ్వజ ధామసంధాయి శ్రీ
మన్నవాసంబుల పత్రోవి తప్పుఁడు సుధర్మామధ్యవేదంబునం
దున్నాఁడా బలభద్రుఁ గూడి సుఖియై యున్నాఁడె మా యింటి ద్వారకన్

శా. మున్నుగ్రాలవి లోకరాజమునకై మురరంటలోఁ బోరుచుం
సన్నాహంబునఁ గాలకేయుల నడింప కాండుఁ బోఁ బాండవ
సన్నుండై చనుతో రవేంద్రుపనికై గంధర్వులం ద్రోలుచున్
గన్నీరెన్నఁడు దేవు తండ్రి చెప్పుమా కల్యాణమే శౌరికిన్

౯. శ్రీకృష్ణావసానము.

కం. మన సారథి మన సచివుడు
మన వియ్యము మన సఖుండు మన బాంధవుఁడున్
మన విభుఁడు గురుఁడు దేవర
మనలం దిగనాడి చనియె మనుజాధీశా!

మ. నరుమాటలవిని నవ్వుతాను భయమే నామధ్యమున్ దెలుపఁ
బరులక్షింపరథంబునిల్పి పరభూపాలావళిం బూపుమున్
బరభూపాయువు తెల్లఁబూపులన శుంభత్తేజోవంబుయునే
పరమేశుండు వెలుంగుచుండెడు నున్నా త్పదోస నాసినాద్రై.

సీ. సృష్టింబియెగసిన తుండంబులకాంతి
గగనభాగంబెల్లఁ గప్పికొనఁగ
మలికెన వార్త్యకయుదరంబులోనున్న
జగములన్నియు నజగతి గదలఁ
జక్రంబుఁ జేపట్టి చనుడెంబు రయమునఁ
బైనున్న పున్నెపు పటువు బాల
నట్టతినాలావ్య నగునాటు సేయరు
మన్నింపుమని కొడి మకరిఁ దిగువఁ
గరికలంషించు సింహంబు కరణి ~~...~~ మెలఁసి
వేఁడుబ్దేష్టుఁ నిఁ బంపుదునిను గాతు
విడువ మర్త్య నయనుబు మధ్య నెబ్బిష్టి
చెరలిచనుడెంమ దేవుండు దికుట నాకు

భాగవత సప్తాహము.　　　　ప్రథమాహము.

శ్లో. మునులు నృపులు చూడ మునుధర్మ సుతుని సభా
మందిరమున యాగ మండపమున
జిత్రమహిమతోడ జెలువొందు జగదాది
దేవుడమరు నాదు దృష్టియందు -

(3) కృష్ణుడు ద్వారకానగరంబున కరుగుట
ధర్మ శాస్త్రే.

శ్లో. మాగా ఇత్యురు మంగళం ప్రతిపద స్నానమే సంవత్స
తిష్ఠతి ప్రభుతా యధారుచి కురుష్వ పాపునాసీనతా.
కింకర్తవ్యమతః పరం యదుపతే త్రైలోక్యనాథప్రభో
స్మర్తవ్యా వయ మాదరేణ భవతా యోవత్స్యనర్థక్ష
ణం.

పరీక్షిజ్జననము.

శ్లో. యదిమే బ్రహ్మచర్యం స్యాత్
సత్యంచమయి తిష్ఠతి.
ప్రాణహీనం మతం స్వర్యం
యది జీవతు బాలకః.

ఉ దేవుని వాలుపవాక్యపదాలు.

4. ధౌమ్యాది బ్రాహ్మణులు ధర్మరాజుతో సమవాక్యాలు.

శ్లో. రాజ్ఞో హ్యగ్రహణాద్రాయు. విష్ణునా ప్రభవిష్ణునా.
తస్మాన్నామ్నా త్వయా విష్ణురాత ఇతి ఉచ్యతే బృహచ్ఛ్రవాః

సూతవాక్యాలు.

శ్లో. సపషు లోకే విఖ్యాతః పరీక్షిదితి యత్ప్రభుః
గర్భదృష్టమభిధ్యాయన్ పరీక్షేత నరేష్విహ.

4. విదురుని తీర్థయాత్ర.

4. విదురుని తపఃప్రేరణాలు.

శా. పృథ్విం ధుండవు పెద్దవా (డవు మహా ఖ్యాగంబు లాడేవు నీ
పుట్టిల్లొంగడె చేపోలెఱుదుష్పవా బరాభారంబు పై (గప్పెనీ
మెట్టా చెల్లిను మీ ఆయిరా లుడు గడున్ కాలంబునన్ మగ్నతై
కట్టాడాయలపంచనుండ దగునే కౌరవ్య వంశాగ్రణీ.

విష్ణునా - వం. యుష్మిచ్ఛం. రాతః = దత్తః.
బృహచ్ఛ్రవాః - మహాకీర్తిః. గర్భదృష్టం. పురాగర్భ
సింహతాంరోద్ధృష్టం ...

భాగవత సప్తాహము ప్రథమాహము

క. బిడ్డలకు బుద్ధి సెప్పని
గ్రుడ్డికి ఈ బంధంబు వండి కొని పొందిదెస్లై
బడగఁడని భీముండార
గొడ్డములాడంగఁ గూడుఁ గుడిచెదవ ధీరా.

క. కని యెదవో బిడ్డలనిఁక
మని యెదవో తొంటి వంటి మనుజుల మాటల్
విని యెదవో యిల్లెదర
వ్గాని యెదవో దానములకు నవనీసుతులన్.

9. గాంధారీ ధృతరాష్ట్రులు విదుర సహితులయి యుగా హిమవంత మునకేగుట. నారదుఁడు ధర్మరాజుకు వృత్తాంతము చెప్పుట.

ఉదయకాల పన్నిదము.

సాయంకాలోపన్యాసము.

శ్లో. యత్సన్నిధావహము ఖాండవమగ్నయేదా
మింద్రంచ సామరగణం తరసావిజిత్య.
లబ్ధా సభా మయకృతాద్భుతశిల్పమాయా
దిగ్భ్యోఽహరన్నృపతయో బలిమధ్వరే తే.

శ్లో. యత్తేజసా సభగవాన్యుధి శూలపాణి
ర్విస్మాపితస్సగిరిశోస్త్రమదాన్నిజం మే.
అన్యేపి చాహమమునైవ కలేవరేణ
ప్రాప్తో మహేంద్రభవనే మహదాసనార్ధమ్.

సీ. చెలికాఁడ రమ్మని చేరునన్నొకవేళ
మన్నించు నొకవేళ మంచి యనుచు.
బంధుభావంబునఁ బాటించు నొకవేళ
దాతయై యొకవేళ ధనము లిచ్చు.
మంత్రియై యొకవేళ మంత్రమాదేశించు.
బోద్ధయై యొకవేళ బుద్ధి చెప్పు

ఓహామ్ - ఓ. ఓపన్నమో.

భాగవతసప్తాహము. ప్రథమాహము.

సారథ్యమొనరించుఁ జనవిష్ణు యొకవేళఁ
క్రీడించు నొకవేళఁ గలసియు
నాకర్షయభ్యాసమున నుండుఁ గన్న
తండ్రికై వడిఁ జేసిన తప్పుఁగాదు.
హాసములు వల్కె ఫాల్గున నారసింహు.
మనుజవల్లభ మాద్రవ్య మిది పురాదు -

4. యదువులు తమలోఁ దాము కలహించి మడిసిరని చెప్పె.

5. భూతముల వలన చెప్పుడు
భూతములకు జననమరణాదికాములు ని
ర్జీతములు సేయుచుండును.
భూతమయుండే ఈశ్వరుండు భూతశరణ్య!

6. బలహీనాంగులకున్ బలాధికులకున్ ప్రత్యక్షి భావ్యస్వయం
బులుకల్పించు వినాశమున్నలపి యాభూభారమున్ బాపిని
శ్చల బుద్ధిన్ ప్రతత్ప్రత్యక్షుడే మరియు నాసర్వేశ్వరుండ స్వయం
కలడుండే నని చెప్పుదున్ భగవదాయత్తము సర్వేశ్వరా.
భగవదాయత్తంబు పృథ్వీశ్వరా

ఉదాహరణ పద్యములు

శా. వారల్ కృష్ణచరిత్రముల్ సదువగా వర్ణింపఁగాఁ జూడఁగా
నారావంబు సుధారసప్రతిమమై యశ్రాంతమున్ వీనులం
బూరంబై పరిపూర్ణమైన మది సంతోషించి నేనంతటన్
బ్రారంభించితి విష్ణుసేవ నితరప్రారంభదూరుండనై

క. నీలాయిత భోగ ఫణా
వ్యాళానల విషమహోగ్రవహ్ని జ్వాలా
మాలావినిపాతితమై
ప్రాతెన్నుఁగఁ గూల్లె వసుమతి మీఁదన్.

ఉ. పిలవుమార శాపిలఁగ నీ జననంబు ననన్యఁగానఁగాఁ
జాలవు నీవు. కామము విషటఁ మునిర్వశితంబుఁ జేసిని
కూలితకర్ముఁడైన మునిముఖ్యుఁడు గాని కుయోగి గా
నఁగాఁ, జాలఁడు నీదు హారి కానసాగుటకై నిజమూర్తిఁ జూ
పితిన్.

సూతవాక్యము.

క. ధీరులు నిరపేక్షులు నాత్మారాములునైన మునులు హరిభజన
నిష్కారణము జేయుచుందురు నారాయణుఁ డట్టివాఁడు నవ్య చరిత్రా
ఆత్మారామాశ్చ మునయో నిర్గ్రంథా. చరిత్రా
ఉప్యురుక్రమే. కుర్వంత్యహైతుకీం భక్తిం ఇత్థంభూతగుణో హరిః

భాగవతసప్తాహము.   ప్రథమాహము.

• అర్జునుడు పుత్రఘాతియగు నశ్వత్థామను నవమానించుట

కుంతీ స్తోత్రము (ద్వారకాప్రయాణోన్ముఖుడైన శ్రీకృష్ణుని గూర్చి)

క. మలయమున చందనము క్రియ
వెలయంగ ధర్మజుని కీర్తి వెలయించుటకై
యిలపై నభవుడు హరియదు
కులమున జన్మించె నని గొందఱనంతా.

క. వసుదేవదేవకులకున్
పసగలిగిన తపమునందు బ్రార్థింపనసం
తసమున బుత్రత నొందితి
వసురుల మృతి కోరి కొంద ఱందురు మహాత్మా!

క. జలరాశినడుమ మునిగెడి
కలము క్రియన్ భూరి భారకర్శిత యగు నీ
యిలగావ నజుడు గోరిన
గలిగితివని కొంద ఱందు గమలాక్షా.

భాగవతరసపాత్రులు - ప్రథమాచార్యులు.

వెలుంగొందు త్రిహరి నామస్మరణ తోని కావ్యము వి
చిత్రార్థాన్వితంబయ్యె శ్రీకరమై యొప్పదయో
గ్య దుర్గ్రాల నవలాంటి కోల గర్తన్ కృతిన్.

గ - రేపశబ్దంబులు గూడియున్ హరిచరిత్రాలాప
యుక్ సర్వపాపపరిత్యాగము నే యుంగా కృప కావున్
భావింపుచుండ్ పాడుచుండ్ జపనాల్ సేయుచుండెదరు
లున్ విను మనకాంతారంబులోని గుణమున్ దమస్న
సాధులు దమ్ము తామరు గదా తత్త్వజ్ఞ మాంతం

. ప్రకా.

నారదులు బోర్జ ... శ్రీలు అరయు.

కం. మంగళము మను నవారల
మంగిల భక్తిం తువాన వెండము గోడన్
మంగల నిలు దను నిరు మతి.ని
వెంగల ప్రియు బనుదు నరు వివేకము తోడన్.

౮. దేవుని ప్రార్థన పద్యము.

దేవర్షి ఁ పూజావిధి ప్రార్థించి నా పాటే స్వయంబున్నది

౮. ధాతవు భారతశ్రుతి విధాతవు వేదపదార్థజాలవి
~~జ్ఞాతవు~~ జ్ఞాతవు కామముఖ్యరిపుషట్కవిజేతవు. బ్ర
హ్మతత్త్వ నిర్ణేతవు యోగినేతవు వినీతుఁడవీవు
చలింపవచ్చునే కాతరులై వడిన్ వగవఁ గారణమేమి పరా
శరాత్మజా.

౯. అంచితమైన ధర్మచయమంతయుఁ జెప్పితి వందులన్
నించి ముకుందు కీర్తి నవిశేషముగాఁ జెప్పవు ధర్మమ్ము
ప్రపంచించిన దెయ్యదైన నవిశేషములైనను గాక
నీకు నవకొండెలు మ్రొక్కెల్ల హరి సొంపు నాలింపవు
నాశ్చర్యమౌ.

౧౦. వారినాథ స్తుతి సేయు వాఙ్మయము వరాంబుజమై
నా తేసురులు బ్రాహ్మణతనేమానస సరస్వతి

భాగవతసప్తాహము . ప్రథమ స్కంధము.

కం. పదార్థతత్త్వనిస్సంశయుతాలుగ్గహప్రథగర్భ
వృత్తాంబకురవృత్తులు భారతీ, వంశవివర్ధనుకే
త్రిదశవందితుసాత్త్వతేయుగొత్తైదనే.

శ్లో. యం ప్రవ్రజంతమనుపేతమపేతకృత్యం
ద్వైపాయనో విరహకాతర ఆజుహావ.
పుత్రేతి తన్మయతయా తరవోభినేదు
స్తం సర్వభూతహృదయం మునిమానతోస్మి.

శౌనకాదిమహర్షులు సూతమహర్షితో.

మ: వరగోవిందకథాసుధారసమహావర్షోరుధారాపరం.
పరలంగాక బుధేంద్రచంద్రయితరోపాయానురక్తింబ్రవి
స్తరదుర్దాంతదురంతదుస్సహజనుస్సంభావితానేక దు
స్తరగంభీరకఠోరకల్మషకపాటద్వానమ్ముటాడునే.

సూతుడు(డి)
ఉద్ధతం సుఖమాసీనముపాసీనం బృహద్వ్రతాః

బృహద్వ్రతాః = మహాయశాః

సాయంకాలోపన్యాసము

శ్లో. యదా ముకుందో భగవానిమాం మహీం
జహౌ స్వతన్వా శ్రవణీయ సత్కథః
తదాహరేవాప్రతిబుద్ధచేతసా
మభద్రహేతుః కలిరన్వవర్తత.

శ్లో. యుధిష్ఠిరస్తత్పరిసర్పణం బుధః
పురే చ రాష్ట్రే చ గృహే తదాత్మని.
విభావ్య లోభానృత జిహ్మహింసనా
ద్యధర్మచక్రం గమనాయ పర్యధాత్

4 పరీక్షిత్పట్టాభిషేక వాదనము.

2 శౌనకుని వాదనము.

క. మందునకు మందబుద్ధికి.
మందాయువునకు నిరర్థ మార్గమునకున్
ఇందిచరణారవిందము
నందముగానెద దలఁపితే దురాత్మ్యంబివముల్.

7 వృషభరూపియైన ధర్మునివాక్యము - పృథ్వీతో తరబున

వ. నయనాం భక్తితో బాలమేలవిడువక నాతల్లి నీకేమునా

ప.ర్యధాత్ - ప్రయత్నం కృతవాన్

భాగవతసప్తహాలు · ప్రథమాహాము.

మయుడొక యింద్రజాలము వాడి నదినే శూన్యంబు చుట్లూ లకున్
భయదుష్కృత్యంబులనేడు దాండవృగదా బంధించి శాశ్వతపద
త్రయమొసఁగ నముఁ బట్టి వత్తురనియో త్రాపంబునకే టేకిన్.

4. భూపాలాలు.

5. ఈ లోకంబునఁ బార్వాము.
నాలుగు పాదములనీవు నడయువ నేఁడా
శ్రీలలనేశుఁడు తెలిసి.
గాలము చేనీకు నొంటి పాలయ్యెగదే.

6. కైలాసాచలసన్నిభంబగు మహాగోబృంద గోరాజముం
గాలక్రోధుఁడు దండహస్తుఁడు కృపాకారుండు శూద్రుండు ఖం
డ్గాలుం డొకఁడు కాలుఁ దాఁచి రగతిం గాలుచ్చి విచ్చిన్నమై
నేలం గూలఁగఁ దన్నెబంబ తలఁగ నిర్ఘాతపాతాహతిన్.

7. కన్నులు మూసి బ్రాహ్మణుఁడు గర్వము లేదు తపస్వి వాఁడువా
సన్నులనెన్నశమ్మినఁడు బాహుబలంబులు వెళ్ళిపోయెఁడే
మన్నన లేనఁ శ్రోయుఁడు సమగ్రఫలంబులు వెళ్ళుఁదంతసం
పన్నత నొందె నేతన తపస్వుర ద్రాప్రతిమ ప్రభావమున్.

సాయంకాల వర్ణనము.

ఆ. వారి గోరు ముద్ద వారికి శీతల వారి యుడుకు పెట్టె వారికయిన
వారితంబు గాని వలసిన ధర్మంబు వారి యుడుకు దావ వారి గాదు

చ. చనుమనె జెశ్వరుండు వ్రుగ యావసరాగల లోయు పావసం
జనిత దురంతరోషమున సంయము దన్ను దిరసంరించి పూ
జనములసేయ కుంటు వ్రుత సత్వము నాకవుట విటు కొప్పనన్
బనికి వడి తెచ్చి వైచె నటు బ్రాహ్మ మునీంద్రుని యాసవేదితన్.

క. నరగంధగజస్యందన
తురగంబుల నెలరాములో యాతురుడై
పరగన్ జననమునిమెడ
నురగము దగిలంబు పోయెనో దేవ తండ్రీ!

ఉ. ఆడుడు తన్ను దూషణము లాత్మువాసులు గాని యున్నులం
గూడుడు కందమూలములు గూడుగ దించు సమాధినిష్ఠుడై.
వీడుడు లోని మాడుట అను విష్ణు నిదప్పు ఖరప్రపంచమున్
జూడుడు మద్యరుంతుడు కోపము గనిటక్క రాము వానిలోన్

భాగవతసప్తాహము. ప్రథమాహము.

ఉ. పాలు పెరుగ్వ్యదానములఁ బున్ముకొనంగ ధనంబు లేమియున్-
దేము సతంబు సంబులుగ దీవనలిచ్చుచు వేసరింపఁగా
రాము, వనంబులన్ గృహవిరాములమై నివసింపఁ జెల్లరే
పామును వై వఁగాఁ దగునె బ్రహ్మమువేంద్రుఁడు భాగ్యశాలియున్.

క. పుడమిఁ గల జనులు వోగడఁగఁ
కుడుచురు గొట్టుదురు గాక కువలయపతులై
యుడువులనిడుములఁ బడియెదు
బడుగుల మెడ విడఁగఁ దగునె పుణ్యగణమున్.

క. బాలకులార ధరిత్రీ
పాలకు లపియుండు ననుచు బలువడి నివిల్
లాలనముఁదగు మఖ వంశకర
బాలకుఁడరిసెంద్రిల్లు వ పాలకుల ధరన్.

7= కౌశికీనదియందు నాచరణంబు.

ఉ. ఓడక వింటివా పునమ్ములోరగ ముక్తిగా నివ్వన్న మాయురా
టాడక వయున్ని మజ్జనము నంపతలంబుఁ జెట్టె ముర్రిద
శ్రీధరుఁ కరించురా బువా కేశవు లక్షిననై నఁఖ్యాతి

సాయంకాలోపాసనము.

రోదననాదుత్కృష్ట శప జీంద్ర విషానల పొంతి సంహాతి

శా. ప్రారంభంబున నేటువచ్చి ధరణీపాలుండు మాతండ్రిపై
నేరంబేమియు లేక సర్పశవమున్ వేడుకన్ వైచెనా
జేరీతిన్ ఫణిరాడ్గ్రమ్ములదున్ బ్రదుకున్ నే పొందుదు నా కీదలన్
రారే తాపసులార దీని దివరేక్ష్యింపరే మేరువే తతన్.

4. శమీకుడు.

క. ఏ కీడు నాచరింపము.
లోకులకున్ మనము సర్వభువనములమున్
శోకింపనేల పుత్రక
కాకోదరవేల వచ్చె గాంతంబు నరున్.

క. బెట్టిదము సుశాపము నను
దట్టపు ద్రోహంబు గాదు ధరణీకాంతున్
గట్టా మేలక పింపలి
మట్టీ తక్షకవిషాగ్ని పాలగుమనుమున్.

భాగవతపు పద్యాలు - ప్రథమపాదాలు.

౧. తల్లికడుపులోన దస్త్రదైత్రమ్ములఁ
గమలనాభుకరుణఁ గలిగినాఁడు
బలిమి గలిగి జనులఁ బాలించుచున్నాఁడు.
దిట్టపడుగు రాజుఁ దిట్టఁ దగునె.

౨. కాపరి లేని గొఱ్ఱియలకైవడిఁ గ్రందుగ బారఁ గోటిచే
నేపడియున్న దీ భువనమీశుఁడు కృష్ణుఁడు లేమి నిట్టి యీ
భూపరిపాలనంబు సమబుద్ధి ~~[illegible]~~ నిరంతరం దొనరింపఁ జెల్లరే
యీపరిపాటి ద్రోహమునకెల్ల శపింపఁగ నేల బాలకా.

౩. భారతవంశజున్ బరమభాగవతున్ హయమేధయాజి నా
చారపరున్ మహానయవిశారదు రాజకులైకభూషణున్
నీరముఁ గోరి వేఁడు మునినేలకు వచ్చిన యర్థి, కుబ్జతైస
త్కారము సేసి పంపఁ జనుఁగాక శపింపఁగ నేఁ సుధర్మమే.

౪. భూపతికి నిరపరాధము
శాపముఁ దానిచ్చె బుద్ధిచాపలమునఁ దా
పాపఁడు వొనరించెను నా
పాపము వారింపు కృష్ణ పరమేశ హరీ.

సాయంకాలపు స్మరణము

క. పాడిబినఁ దిట్టినఁ గొట్టినఁ
బడుచుండురు గాని పరమభాగవతులు తా
రొడఁబడరు మారు సేయఁగఁ
గొడుకా విష్ణుండె సేయుఁ గోరఁడు వారిన్.

ఉ. ఏటికి వేఁటకై పోయితి మునీంద్రుఁడు గాఢసమాధినుండఁగా
నేటికి దద్భుజాగ్రమున నేసితి సర్పశవంబుఁ ద్రిప్పి నే
నేటికిఁ బాపసాహసము లీక్రియఁ జేసితి దైవయోగమున్
దాఁటఁగ రాదు వేగిరమె తథ్యము గీడు నిజంబు ఘోరమై

ఉ. పాఁపవిషాగ్నికీలములఁ బ్రాణములేఁగిన నేఁగుఁగాక యీ
భూమియు రాజ్యభోగములు పోయిన నిప్పుడ పోవుఁగాక సౌ
దామినిఁ బోలు జీవనము తథ్యము గాఁదలపోసి యింక నే
నేమని వారి దిట్టుదు మునీంద్రకుమారకు దుర్నివారమున్.

ఆ. రాజననుచుఁ బోయి రాజ్యగర్వంబున వనములో ఋషివరి వ
నముఁ జొచ్చి. తండ్రమూలకవయుఁ దండ్రిపై వైచినఁ బోలె
యుం దిట్టి కేలపావు సుతుఁడు.

భాగవతపద్యాలు ప్రథమస్కంధము.

క. దామోదరుపదభక్తిం
గామాదుల గెల్చినాడు గావున ~~[illegible]~~ గరుడన్
భూమీశుడలుగడయ్యెను.
సామర్థ్యముగలిగి శాప సంగిన్ స్వాంగిన్.
పరీక్షిత్తు శాప ~~[illegible]~~ యురావలి.

ఆ. సుతుల పౌత్రుల విడిచి మిత్రుల విడిచి
ల్లాలు విడిచి బహుబలాళి విడిచి
రాజ్యమ్ము దయమిడియి రాజ్యవనయను పై
ధనము విడిచి భద్రుడనము విడిచి.

శ్రీ గంగాతీరమున.

క. చిత్తమున గోవిందపదా
యత్తముగా వించి మానియై తనలోనే
తత్త్వము తెలిసి నావర
సత్తము డువసించె ముక్త సంగత్వమునన్.

6 అత్రి విశ్వామిత్ర మైత్రేయ భృగు వసిష్ఠ పరాశర
చ్యవన భరద్వాజ పరశురామ దేవల గౌతమ కశ్య
కవష కణ్వ వాలఖిల్య సంభవ వ్యాస పరాశ నారద.

సాలెంకాంశ వ్యాసములు

I ప్రముఖులైన బ్రాహ్మర్షి దేవర్షిరా ఋషి పుంగవులు వ

౨.

౩. ఓ పెనతేవచ్చిన మహర్షిగణమా నా విన్నపమై
తాపసులారా పైనిచిన దారుకావి ఉత్తుడమెత్తుడక్ మహా
పాపుడ మీరు పాప తృణపావకులు ఉత్తములయ్యలార నా
పాపము వాయుమార్గ ముక్త పాపకులార విధించి చెప్పరే.

౪. ఉరగాధీశ విషానలంబున కుమేనొప్పింటు శంకింప నీ
స్వైరసంకల్పము నే ఎరుంగ నప్పుడు భవిష్యజ్ఞుండై జనన్మంబులన్
వారి వంశావళి యున్ వారి ప్రతిభా సామర్థ్య నాసక్తియు
వారి పాదాంబుజ సేవయుం గలుగ నాకర్థిం ప్రసాదింపరే.

౫. మాధుడు నాకల్యాణము.
మాధుడు నా వింతు విహారాది పాటలు దయతో
నాడుడు వాంభక్తుల కథ తేడ పాపములన ముక్తి
తెగెదనిచటున్.

౬. పాపుల పెద్దలు బ్రహ్మ బోధనకే కామారిములాత్ర ప్ర

భాగవతసప్తాహము : ప్రథమాహము

ఉపజ్ఞానమవేంద్ర వారులు దయాళులు ల్వ భావనీయమునా
సుప్తంబు సకలార్థ జాలములు మీకుంగానవచ్చుంగదా,
సప్తాహంబుల ముక్తికేగెడి గతిం జర్చించి భాషింపరే.

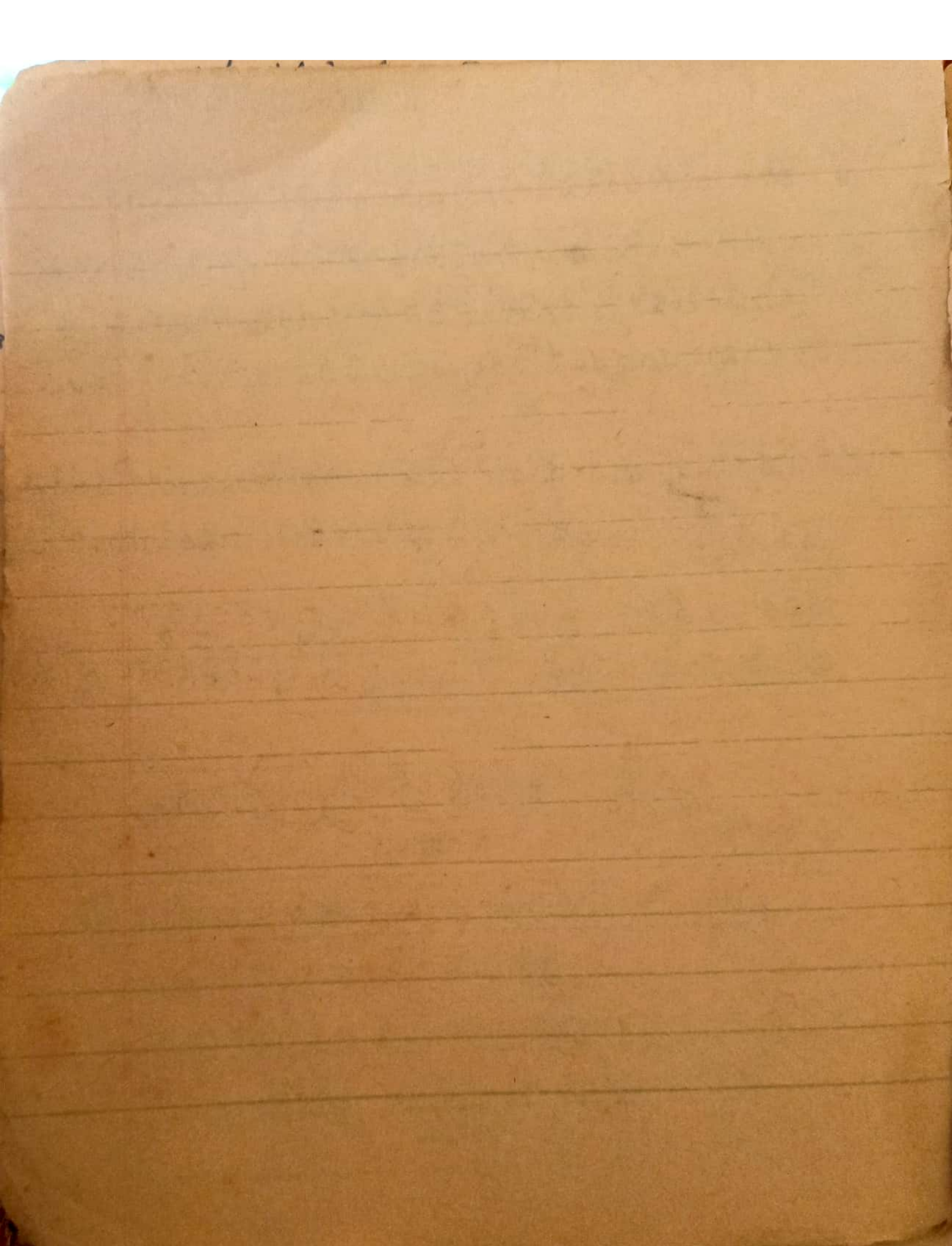
సీ. ప్రతినిమేషము పరబ్రహ్మంబు వీక్షించు.
మతి(బూని వెలుపల మఱచువాడు.
కమలంబు మాడ్కి భృంగములకై వడిమోము.
పై నెత్తిసిన కేశపటలివాడు.
గెలివాసి మాయ నంగీకరింపని భంగి
వసనంబు గట్టక వచ్చువాడు.
సంగి గాడని వెంట జాలు బాలకములునా
బాలురకరాసకబ్దములవాడు.
తే. మహిత పదజాను జంఘోరు మధ్యహస్త
బాహువక్షోగళానన ఫాలకర్ణ,
నాసికాగండమస్తక నయనయుగళు
డైనయవధూతమూర్తి వాడరుగుదెంచె.

సాయంకాలపు వ్యాసంగము.

ఉ. ఈరనియమములం గని పిమ్మ స్త్రీలువలఁగని వాఁడు గోరికల్
గోరని వాఁడు గూఁటులు వలఁ గూడని వాఁడు వృథాప్రయాసమున్
జేరని వాఁడు దైవగతిఁ జేరిన లాభముఁ బొందుచున్నదే
వేరని వాని బంధమున వేర్పులు సూపని వాఁడు వెంట యౌనే.

మ. ఏవర్ణాశ్రమమంటె నేఁడు నిముదాయంగంటె నేవంటెవి
ప్రవరుం బేరొందనునంతటన్ భక్తి మహాపాపంబు నాబోఁదెల్లి
భవదాలోకన భాషణార్చన పదప్రత్యష్టి శీలనస్పర్శనా
విధానంబుల ముక్తి చేపడుట సంతతంబగ నాకృపల్వమే.

సాయంకాలపు వ్యాసంగము

శ్రీరామ
జయరామ
జయజయరామ

భాగవత సప్తాహము . ద్వితీయాహము.

శ్రీ శుకయోగీంద్ర ప్రవచనము.

9. శుకవాక్యము

క. హరిమయము విశ్వమంతయు.
హరి విశ్వమయుండు సంశయము పనిలేదా
హరిమయము గాని వస్తువు.
పరమాణువు లేదు వంశపావన వింటే.

సీ. కమనీయ భూమిభాగములు లేకున్నవే
పడియుండుటకు దూదిపరుపులేల.
సహజంబులగు కరాంజలులు లేకున్నవే
భోజన భాజన పుంజమేల.
వల్కలాజిన కుశావళులు లేకున్నవే
కట్టు దువలూల సంఘంబులేల.
గొనకొని వసియింప గుహలు లేకున్నవే
ప్రాసాద సౌధాది పటలమేల.
ఫలరసాదులు గురియవే పాదపములు.
స్వాదుజలములు నుండవే సకలనదులు.

భాగవత సప్తాహము. ద్వితీయ స్కంధము.

కాసుఁగవిష్ణులు వెట్టరే పురాణసతులు.
ధనమదాంధుల కొలువేల తాపసులకు.

కం. రక్షకులు లేని వారల
రక్షించెద నంచు చక్రి రాజై యుండన్
రక్షింపు మనుచు నొకనరు
నక్షము ప్రార్థింపనేల యాత్మజ్ఞులకున్.

సీ. వాసుదేవకథావార్తలాలంబులు
గాలమే వృథాబుగ గడపుమందు
నతని యాయువు వృథవగు నన్నాళ్ళ యాయువు
నుదయాస్తమయముల నుగ్రకరుఁడు
వంచియుకొని పోవు వాఁడు వివేకుఁ గాక
జీవింపఁ బెవేలం బూసెద్దమనుచు
సంగనాపుత్రగేహరామావిత్తాది
సంసారమోహంబు సంతసంబు జెడు

[illegible]

దగిలవర్తింపఁ గాలంబు లెల్ల లేమె యింకి
దండధరకింకరులు వచ్చి తాడనములు
సేసి కొనిపోవఁ బుణ్యంబుఁ జేయనైతిఁ
బాపరతినైతి నని బిట్టు పలవరించు.

సీ. విష్ణుకీర్తనముల వినని కర్ణంబులు
కొండల బిలములు కువలయేశ.
చక్రి పద్యంబులఁ జదువని జిహ్వలు
కప్పల జిహ్వలు కౌరవేంద్ర
శ్రీమనోనాథు వీక్షింపని కన్నులు
కేకిపింఛాక్షులు కీర్తిధనుఁడ.
కమలాక్షు పూజకుఁ గాని హస్తంబులు
శవము హస్తంబులు సత్యవచన.
హరిపదతులసీదళామోదరతిఁ జెందని
ముకుఁ పంది ముకుఁ మునివరేణ్య

[illegible]

గరుడగమను భజనగతి త్రొక్కని పదములు
పాదపముల పాదపటల మనఁగ.

సీ. నారాయణుని దివ్య నామాక్షరములపైఁ
గరఁగని మనములు కఠినశిలలు.
మురవైరి కథలకు ముదితోత్పులకరోమాంచ
మిళితమై యుండని మేను మొద్దు.
చక్రికి తెలుకఁగని జన్మని యౌఁదలనున్న
కనకకిరీటంబు కట్టెమోఁపు
మాధవార్పితము గాని మానవు సిరి
వనదుర్గ చంద్రికా వైభవంబు.
కైటభారి భజనఁ గలిగి యుండని వాఁడు
గాలిలోన నుండి వదలు శవము.
కమలాక్షు పదముఁ గనని వాని బ్రదుకు.
పసిఁడి తాయెతుల నిపోరణి బ్రదుకే.

ఉదయ వాల్ప న్యాసము,

ఆ. పరమ భాగవతులు పాటించు పథమిది
యీ పథమున యోగి యేగెనేని
మగిడి రాఁడు వాఁడు మఱి సంశయము లేదు
కల్ప శతములైన గౌరవేంద్ర

క. స్వాయంభువ మనువృత్తాంతము వినంబడెఁ బ్రాంతె కథ
నిటు వినఁగా భూవలయా తలమున్ తెచ్చిన యున్న దేవు
చరితము విని వేడ్కపడెద మజ్ఞానిధి మునివరా.

శ్లో. ఇత్యభిధ్యాయతో నాసావివరాత్సహసానఘ
వరాహతోకో నిరగాదంగుష్ఠపరిమాణకః

సీ. కఠిన సటాస్ఫురుత్కటజాతవాతని
ర్ధూత జీమూత సంఘాతమునను.
క్షురనిభ సునిశిత ఖురపుటాఘాతచ
లత్కఠోరాఖిల దిగ్గజ ప్రచయముగన
చండదంష్ట్రోత్థ వైశ్వానరార్చి స్ఫురద

భాగవత సప్తాహము. ద్వితీయాశ్వాసము.

(ఉ) ఖుఖు హోంకారాద్రి విసుంజముగను.
ఘుర గంభీర ఘుర్ఘుర భూరి నిస్వన
పంకిలాఖిల వార్ధి సంకులముగ
బారలుగ్రరలున టెంకు నంబరము దెరలు
రొప్పు నుప్పర మెగయును గొప్పరించు.
మలత్రై బిగియుంచుచు ముసముసవమాలతోనను
నడలు సంరత్తే తర్లో కి యజ్ఞఘోణి

ఖ. వరుణుడు తనపైకి వచ్చిన హిరణ్యాక్షుని తెలివి రాక్షసుడైయున్న హరి శరణు గుర్తించెను

క. దివిజారి యెదురఁ గాంచెను
నవిరళదంష్ట్రా భైరావు నమరల తాషుం
సువలయ భైరవోద్భావుక్
నవనవ యుస్త స్థలోము బలదర్పాయుక్.

క. బుడబుడ నెత్తురు (గ) మాడము
వెడరూపముగాల్చ గ్రుడ్లు వెలికి యుచ్చ విలా
బడి పంక్తి లేచి పోనను
విడిచెం బ్రాణాలములు దైత్య విలోకించుట.

ఉదయగిరి వీరభద్రస్వామి.

శ్రీ: దక్ష యజ్ఞ ధ్వంసనాయ.

శ్లో. వప్ర ఖ్యాసుదమ్ష్ట్ర ప్రపుటుస్ప ధూర్జటి
ఖ్యటాంతటిద్వైర్రపటుగ్ర రోచిషభం
ఉత్తుంగ తత్తు రుద్ర స్వహస్త త్రిశూల హస్త
గంభీరనాదో విస్ఫర్ష తాం భద్ర వి.

సీ. ఉబ్బుంటివేద బ్బువి బ్బ్రతటబ్బ బ్బ్రవు
వ్రచ్చిలదీర్ఘ శరీర మురర,
బ్రజ్వలజ్జ్వలన దీప్త జ్వాలికామాల
జాజ్జ్వల్యమానకేశములమేలు
ఖండదుర్వ్రదండశుండా ఖండోద్దండ
సావస్రుధ్భృత వాలసంఘు మెప్ప
వీక్ష కాత్రయు లనవీక్షరా ధుటలలన
వీక్ష కాతతి దుర్నిరీక్షమగనా
గ్రకచకరటిన కరాళ దంష్ట్రలు వెలుంగ

శ్రీరామ
జయరామ
జయజయరామ

భాగవత సప్తాహము   దివ్యలీలామృతము.

ఘనవరహారాఢ్య వనమాలికలు నురమునర
నఖిలలోకభయంకరుండగు మహావీర
భద్రుండుదయించె మహోగ్రలయరుద్రుడగుచు.

శ్లో. ఉతుల బన్న పృత్రైవై తద్భగవాన్ సంభవః
నారాయణాత్మ విశ్వాత్మా వకసానాథవ్రరమాయతః

1. ధ్రువోపాఖ్యానము.

క. వినునిఖిల భువనపరిపా
లనమునకై చక్రధర కళాకలితుండై
వనజభవునకు స్వాయంభువ
మనువప్పుడుదయించె, శ్రీప్రియుండగుచున్.

శ్లో. జాయే ఉత్తానపాదస్య సునీతి స్సురుచి స్త్రయోః
సురుచిః ప్రియసీ పత్యుర్నేతరా యత్సుతో ధ్రువః

తే. తండ్రి తొడనెక్క వేడుక తగిలెనేని,

కస్య - దక్షస్య -

ఉదయకాలోపన్యాసము

బూని నా గర్భమున నాఁడు పుట్టితన్న
గర్భమునఁ బుట్టఁ గోరినఁ గలదే నేఁడు.
ఘనము గాదె యెందుల భాగ్యంబు సవతి కొడుక.

క. ఆదిగాన నీవధోక్షజు
పదపద్మములాశ్రయింపు పాయక వారి నా
యుదరమునఁ బుట్టు నిప్పుడు.
వదలక యిట్లయిన ముదము వచ్చెడి నీకున్.

శ్లో॥ సత్యం సురుచ్యాభిహితం భవాన్మే
యద్దుర్భగాయా ఉదరే గృహీతః
స్తన్యేన వృద్ధశ్చ విలజ్జతే యాం
భార్యేతి వా వోఢుమిడస్పతిర్మామ్.

శ్లో॥ నాన్యం తతః పద్మపలాశలోచనా
ద్దుఃఖచ్ఛిదం తే మృగయామి కంచన.

వోఢుం - స్వీకర్తుం. ఇడస్పతిః - భూపతిః.

భాగవత సప్తాహము.　　ద్వితీయాహము -

యోమృత్యుశ్వత్తే మాస్త్ర గృహీతపద్మియా
(శ్రీ) మేతశ్రె రంగ విమృగ్యమాణయా.

ఉ. నారదవాక్యము
క. విను ధ్రువ బాలుండవై
వినయంబున క్రీడలందు నాసక్తమనం
బున నందిరిగెడు నికాలం
బున నీక వమాన మానవములు తేవెందున్.

ఉ. ధ్రువవాక్యము.
శ్లో. నూనం భవాన్ భగవతో
యోంగజః పరమేష్ఠినః
వితుదన్నటతే వీణాం
హితాయ జగతోऽర్కవత్

ఉ. నారదవాక్యము
శ్లో. ధర్మార్థకామమోక్షాఖ్యం య ఇచ్ఛేచ్ఛ్రేయ ఆత్మనః
ఏకం హ్యేవ హరేస్తత్ర కారణం పాదసేవనమ్

విదురన్ - వాదయుట.

ఉదయకాలాద్య న్యాస పాఠ.

శ్లో. తత్తాత గచ్ఛ భద్రం తే యమునాయాస్తటం శుచి.
పుణ్యం మధువనం యత్ర సాన్నిధ్యం నిత్యదా హరేః.

సీ. హార కిరీట కేయూర కంకణ ఘన
భూషణుండాశ్రిత పోషణుండు,
లాలిత కాంచీకలాప శోభిత కటి
మండలుండంచిత కుండలుండు.
మహనీయ కౌస్తుభ మణిశోభితాస్త్రై
వేయకుందానంద దాయకుండు.

సలలిత ఘన శంఖ చక్ర గదా పద్మ
హస్తుండు భువన ప్రశస్తుఁడగుచు
తమ్మహార భవనమాలికాధరుండు.
హాతవిభ్రాజుండు నవ్య పీతాంబరుండు
లలిత కాంచన నూపురాలంకృతుండు.
నిశ్చలానంద సద్గుణుఁడు దర్శనీయాకారుఁడు.

భాగవతసప్తాహము. ద్వితీయాశ్వాసము.

శ్లో. ఏవం భగవతో రూపం సుభద్రం ధ్యాయతో మునేః
నిర్వృత్యా పరయా తూర్ణం సంపన్నం న నివర్తతే.

సీ. దూర్వాంకురంబుల దూర్వాంకురశ్యాము
జలజంబులను భారుజలజనయను
తులసీదళంబులఁ దులసీదాముని
మాల్యంబులను సన్నైర్మల్యచారితుఁ
పత్రంబులను బిల్వపత్రునిఁ గడువన్నె
మూలంబులనూనాదిమూలఘనుని.
నంబరభూర్జత్వగాది నిర్మిత వివి
ధాంబరంబులను బీతాంబరుని.
ఎవరు భక్తినిష్ఠ బూజింతురుటుల
రూపములయ్యుండుఁగాని నిరూఢమైన
సలిలములయ్యుండుఁగాని సుస్థలములందుఁ
గానిపూజింపవలయు నరులు నాభు.

ఉదయకాలానుస్మరణ.

శ్లో. త్రిరాత్రాంత వ్రతాంతే కపితృష్ఠు బదరాశనం
ఆత్మవృత్తాను సారేణ మాసం నిర్వర్త్య యత్నతః.

శ్లో. పంచమే మాస్యను ప్రాప్తే జాతశ్చాసౌ నృపాత్మజః
ధ్యానయన్ బ్రహ్మ పద్మైకేన తస్థ స్థాణురివాచలః

శ్లో. యద్వైతపాదేన స పార్థివాత్మజ స్తస్థౌ తదంగుష్ఠ నిపీడితా మహీ.
ననామ తత్రార్ధమిభేంద్ర ధిష్ఠితా తరీవ సవ్యేతరతః పదే పదే.

శ్రీ దేవతలు శరణాగతి చేయంగా

శ్లో. తపివముత్సన్న స్వయా ఉరుక్రమే
వృత్తావనాహూః ప్రియయుస్త్రివిష్టపమ్.
సహస్రశీర్షాపి తతో గరుత్మతా
మధోర్వనం భృత్యదిదృక్షయా గతః.

భాగవతానుసారాలు వ్యాఖ్యానాలు.

శ్లో. స తం వివక్షుంతమతద్విదం హరి
ర్జ్ఞాత్వాస్య సర్వస్య చ హృద్యవస్థితః
కృతాంజలిం బ్రహ్మమయేన కంబునా,
పస్పర్శ బాలం కృపయా కపోలే.

శ్లో. వేదాహం తే వ్యవసితం హృది రాజన్య బాలక
తత్ప్రయచ్ఛామి భద్రం తే. దురాపమపి సువ్రత.

శ్లో. ప్రస్థితే తు వనం పిత్రా దత్వా గాం ధర్మసంశ్రయః
షట్త్రింశద్వర్షసాహస్రం రక్షితా వ్యాహతేంద్రియః.

ఉ/ విదురవాక్యాలు.
సుదుర్లభం యత్పరమం పదం హరే
ర్మాయావినస్తచ్చరణార్చనార్జితమ్.

[illegible] - ప్రస్థితే: గగనే కృతోసలి.

ఓ తెలుగువారలు ఏమన్నాసరా.

లబ్ధ్వా ప్రసిద్ధార్థమిత్యైవ జన్మనా
కథం స్వధర్మాన్న మను స్మరార్థవిత్.

~~వేనూ చదివారా~~.

ఓ తెలుగువారలు ఏమన్నాసరా.

భాగవతాసప్తాహము [illegible]

భాగవత సప్తాహము. [illegible]

సాయంకాలపు ఉపాసనము.

దేవచరిత.

శ్లో. అంసే కృత్వా ధంరాబద్ధిరాజవరరపౌత్రతువు.
నాబుసూర్ద్ధ వతాస్త్రసిన్ని మాలాబహ్మవాదిబిం

శ్లో. నయస్తవ్యం నదాతవ్యం న వాతవ్యం ద్విజాః కృష్ణుడు
ఇతిననవారయద్ధర్మం బైరి ఘుషేగా సర్వతః.

భరతచరితము

తే. హరిదాసోతంబు నీకు వనాంతమందుఁ
కూరమృగ బాధ తేకుండఁ గాలుచుండఁ
దలఁచి నాయతే యమునకుఁ గాత్రంబునందు.
రాజవృషభుండు భరతుండారాటమందె.

తే. ఏకుల మృష్టాన్నమైన శుహాలన్నమైన
నెల్లిపెట్టిన బువ్వయు పోతవ్యగానె
తలఁచి భక్తియుఁ గాకొంకు దలఁచు మగుల
[illegible] యుసురు బలందుఁ బెంపు లేదు.

Scanned with CamScanner

సాయంకాలపు పద్యములు

౧. అజామిళోపాఖ్యానము

శ్లో॥ ప్రాయశ్చిత్తాని చీర్ణాని నారాయణపరాఙ్ముఖైః
నినిష్పునంతి రాజేంద్ర సురాకుంభమివాపగాః॥

శ్లో॥ కన్యాకుబ్జే ద్విజః కశ్చిద్దాసీపతిరజామిళః
నామ్నా నష్టసదాచారో దాస్యాస్సంసర్గదూషితః॥

సీ. నిర్మలత్వంబున నెలయుచు చిత్తంబున
నల్లనివెంధ్యువల దిల్లినట్టి
తనువేగా పాపబంధంబు క్షాళనమాడిం(
బొదలనయుంగముల్ వదలవేత్తె
నింద్రియంబుల కోరుగలరేనాళ్లనుబింకి
నుడుగకతలబాల వడకకట్టొన్నై
తమకంబు పాయంబు [illegible] తలయిన పొలి
లోబనంబుల చూడి నిబధ్యల్బై
వగరు వృత్తెనంతచెగవెదరంతుంబులు

భాగవత రసప్రాశాలు · ద్వితీయభాగము.

మకేరప యమునదగ్గ బవరటిల్లి
శిరసు నొవ్వఁ దాఁకగాఁ జెదరె మనంబంత
గడఁ దియ్యని వలపు కాల మందు.

క. ఘోరమున నాఁడు బాలుఁడు
బోరనఁ దన పుత్త్ర పేరు బొడఁగట్టినన్
నారాయణా నారాయణ
నారాయణా యను నుమహానాత్మనందను నొడివెన్.

ఛ్. యమకింకరుల వాక్యాలు

సీ. ఎవ్వరు మీరయ్య యీ భవ్య రూపముల్
కన్నుల కద్భుత క్రమము తెలునచ్చె.
దివిజులో భువిజులో దేవతా ప్రవరులో
సిద్ధులో సాధ్యులో చెప్పరయ్య.
దళిత పాండుర పద్మదళ దీర్ఘ నేత్రులు.
వరపీత కౌశేయ వాసులరయు.
గండమండల వటు లుండల దవ్వయులు ను.

సాయంకాలపు ప్రార్థనము.

బటువేళ ఉప్రభాభాసితులను.

భూరిప్రసరరమాలతా చారువల్లి
లమితకోమలనవపత్రావనాభికులను,
బాహువేయూర మణిగణభ్రాజమాన
ఘనచతుర్భుజులబ్రహ్మసంతానరుచులు.

సీ. బ్రహ్మహత్యాదిక పాపాటవుల వహ్ని
కీలలు హరినామకీర్తనములు.
గురుతల్పతల్పక ఘోరసర్పములకు
గేకులు హరినామకీర్తనములు.
తపనీయచౌర్యాంధతమసంఘమునకు సూర్య
కిరణముల్ హరినామకీర్తనములు.
మధుపానకల్మషమదనాగసమితికిఁ
గేసరుల్ హరినామకీర్తనములు.

భాగవత సప్తాహము. ద్వితీయాహము.

మహితయోగీంద్ర వితత సమాధివిధం
బులరు బ్రహ్మాదిసురులకు నందరాని
భూరినిర్వాణ సామ్రాజ్య భోగభాగ్య
శీలనంబులు వారి సామవేర్తనయము.

౭. బిడ్డపేరుపెట్టి పిలుచుట విశాలము.
కేళినయిన మిగుల గేలనయిన
బద్ధకత్వకేళి బావార్ధములైన
గమలనయను దలచగలుగు వారము.

౮. 6 బాణాలు నవకవాలు

౯ వారి భక్తుల చూటలు
ధరణినిండు వైదిని పుణ్యధనములు మాటల్
వరముక్తి కాంతతోటలు
నరిషడ్వర్గంబు బాణి యోటా పాటల్.

సాలంకార గోదా వ్యాసము.

యమునా వాక్యము

సీ. పరమపవిత్రమైన వైష్ణవజ్ఞానంబు
చిరముగా నిచ్చు రుచిర యోగులు
దేవాదిదేవుండు త్రిపురసంహారుఁడొండెఁ
కమలసంభవుఁడొండెఁ గార్తికేయ
కపిల నారదులొండె గంగాతనూజుండొండె
మనువొండె ఇల ఆయెవండైనఁ గాని
బ్రహ్మ తుఁడొండె నిర్వాణుఁగా శుకుఁడొండె
భాసురతరమతి వ్యాసుఁడొండె
గాక యిమ్మహితతరమైన యోగీశవరుండు
నీ సుబోధంబు సత్వ్రధమాపవర్గ
మాసదానంద బ్రహ్మయమా యోగమనే
మావిశుద్ధంబు గృహాన్నంబు నీ శుభంబు.

తే. ఇహపరంబులకైన నిందరానివాని
బలుకంగలేని దుర్భాషలను.

భాగవతాసక్తోవాదు. ద్వితీయాశ్వాసము.

గలుగునదై నక్రాంతమునిపల్వద
కమలములన్ సూడని తరశ్రుకుల.
నవ్వని ముఖమైనఁ గృష్ణ ప్రశంసము సేయఁ
దార్కనేరని దుష్టభ్రావకుల
యాలోచనంబులేనెవ్వని బుద్ధి
శ్రీవంశ కరగ తేనిదుష్టులను.
పరమ భాగవతుల పాదధూళి సమస్త
తీర్థ సారము నుమ్ముఁడే లయితేని
వారివారివారి వారిఁజేరినవారిఁ
సాలుదగ్గఁ గట్టితెండు దూతలార.

ఆ. పద్మనయను మీఁది భక్తియోగంబెల్ల
ముక్తి యోగమునకు మొదలు తెరువు.
వారివారివారి వారిఁజేరినవారి
బ్రోవఁదలఁపవలదు దూతలార!

సాయంకాలోపాసనము.

సీ. గీ.

వృత్రచరితము

యుగములు దుంగెడు నాఁడు జగములు వోలయుంచు
సంతతము వయార్త్తై నంతయుగముఁ
బలిపుసు బాడువును బ్రతిదినంబు సునాకర
శరపాతము నంగంబు విరివిఁగొనుచుఁ
గడు దంగ్రశైల సంతాశదేహమునందుఁ
గరము సంధానరాగ కాంతి చెరయ
మునుగాత రాగి చేఁగనుపుంచు పుంచులఁ
గలంకు పూసలు కే మాగ్రములు మెఱయ
ఝండము ధ్వని వాన్ని మార్తాండ మండలాగ్ర.
చటులని ష్టురలు చనాంచల విధూత
దశ దిశాశా భాగుఁడు జ్వాల ఖరతర కరాళ
భీమ రసుని శిత దంష్ట్రుఁ యువదనగు వాఁడు.

దధీచి వాక్యము

గీ.

ఎలమి బ్రదుక నిచ్చ యుంచ నవాంఛి
తే మాకెల్ల భంగిఁ దీప్ర గాదె
యుచ్చ్ఛిత ఘు వప్ర యుద్ధించెనే నిరుచుఁ
దమ్మ నిచ్చు నట్టి దాచ గలఁడె.

భాగవతరసప్రవాహము - ద్వితీయాశ్వాసము.

9. దేవతలవాక్యము

ఉడుగరాని సామర్థ్యమ్మున డుగరాదనిమానఁ
దడుగుడు వాని మాటలడుగనేల
భాగ్యశాలి నడుగు సులభుఁ బాదాంబుజేనియు
నిమ్మవాఁడు దాఁపఁ డిమ్ముఁగాని.

2. వృత్రవాక్యము

క. వట్టేతులువపలునఁగాని
నెట్టనతనపురుషకారము నీవెగురువృం
ఘట్టమును ముదమున మాత్సర్యముఁ
బట్టవధింపంగఁ గలదె పశువుం బోలెన్

ఆ. ఎందుఁగలఁడు విష్ణుఁ డెందుఁ ధర్మయుతులు
పొందుగాగ వృద్ధిపొందుచుండుఁ
గానభక్తవరదుఁ గమలాక్షు సర్వేశు
పదములందు మనసు వదిలుపరచు.

[illegible] (గురువు [illegible])

ఆ. గజముఖాయ సూచి వరుదీన గతి [illegible]
పవి వరంబు [illegible] తీపు ధులు [illegible].
యుద్ధ ధర్మ [illegible] గి [illegible] వృత్తాని [illegible]
సిగ్గు [illegible] వ [illegible] రసామాంచె.

ఈ. కాలము నాటి తీవ్ర శస్త్రము [illegible] తైను విస్ఫుల
(గాలగదేవ సంఘము [illegible] నొంద జగంబు [illegible]
వేలు [illegible] వం బెసగ [illegible] గజంబు మహాయుధంబు
నాలుగు [illegible] పట్టి సురనాథుని [illegible] ంగె [illegible]
బత్తు [illegible] తుని చరవ్ -

ఉ. ఆడింపున్ హరి దివ్య నాటక గుణవ్యాపార నృత్యంబులన్.
పాడింపున్ బలుబాటనేత్ర [illegible] ప్రభా [illegible]
గీతంబులన్ చూడింపున్ పతితంబు [illegible] దిక్ నె
వింద నామావళుల్. శ్రీ [illegible] యుష్మ నామినులచే
గర్జా ప్రీత స్వాంతుడై.

శివుడు పార్వతితో.

నారాయణపరాస్సర్వే న కుతశ్చన బిభ్యతి.
స్వర్గాపవర్గ నరకేష్వపి తుల్యార్థ దర్శినః

శ్లో॥ నాహం విరించో న కుమార నారదౌ
న బ్రహ్మ పుత్రా మునయస్సురేశాః
విదామ యస్యేహితమంశకాంశకా
న తత్స్వరూపం పృథగీశమానినః.

[illegible]

భాగవతసప్తాహము - శ్రుతియోగము.

శుకవాక్యము

కం: చిత్రంబులు త్రిలోకప
విత్రంబులు భవలతాలవిత్రంబులు సన్
మిత్రంబులు ముని జనవన
చైత్రంబులు విష్ణుదేవ చారిత్రంబుల్.

నారదుని వాక్యము.

శా: కామోత్కంఠత గోపికల్ భయమునన్ కంసుండు వైరక్రియన్
సామగ్రిన్ శిశుపాలముఖ్యనృపతుల్ సంబంధులై వృష్ణులున్
ప్రేమన్ మీరలు భక్తి నేము నిదె చక్రింగంటి మెట్లైనను
ద్దామ ధ్యానగరిష్ఠుడైన హరిఁ జెందన్ వచ్చు ధాత్రీశ్వరా.

శా. గాలింగుంభిని నగ్ని నంబువుల నాకాశస్థలిన్ దిక్కులన్
రేలన్ ఘస్రములన్ దమఃప్రభల భూరిగ్రాహరక్షోమృగ
వ్యాళాదిత్య నరాదిజంతుకలహవ్యాప్తిన్ సమస్తాస్త్రశ
స్త్రాళిన్ మృత్యువు లేని జీవనము లోకాధీశ యిప్పింపవే

శా ఉన్నాతకశ్యపపుత్ర దుర్లభము తీయుద్ధంబు దేవారికిన్
మున్నెవ్వారలు గోరరే వరములన్ మోదించితిన్ నీయెడన్
నన్నుం గోరిన వెల్ల నిచ్చితి ప్రవీణత్వంబు లేబుద్ధి సం
పన్నత్వంబున నుండు మా సముఖమై భద్రైకశీలుండవై

ఉదయకాల ప్రవచనం - తృతీయాధ్యాయం.

సీ: ఒకనాడు గంధర్వయూథంబుఁ బరిమార్చు
దివిజుల నొకనాడు తెరలఁ దోలు
భుజగుల నొకనాఁడు భోగంబులకుఁ బాపు
గ్రహముల నొకనాడు గట్టి తెచ్చు
నొకనాడు యక్షుల నుగ్గడంచు
నొకనాడు విహగుల నొడిసిపట్టు
నొకనాడు సిద్ధుల నోడించి బంధించు
మనుజుల నొకనాడు మదమడంచు
కడిమి నొకనాడు కిన్నరగరుడసాధ్య
చారణప్రేతభూతపిశాచవన్య
సర్వవిద్యాధరాదుల సంహరించు
ఇంత యనరాదు దుస్సహతేజుఁ డగుచు.

శ్లో: తస్య దైత్యపతేః పుత్రాశ్చత్వారః పరమాద్భుతాః
ప్రహ్లాదో భూన్మహాంస్తేషాం గుణైర్మహదుపాసకః.

ఆ: సద్గుణంబులెల్ల సంఘంబులై వచ్చి
యసురరాజతనయు నందు నిలిచి
పాసి చనవు విష్ణుఁ బాయని విధమున
నేఁడు దగిలియుండు నిర్మలాత్మ

మ: పగవారైన సురేంద్రులు తన సభలలోఁ బ్రహ్లాద సంకీర్తులన్
సుగుణోన్నతులనెందు మెత్తురుఁ గమంచుం బ్రవర్తింబంధులన్
బొగడం జాలుదురు సత్కవీంద్రులు తెనన్ భూనాథ మా చెప్పట
స

భాగవత సప్తాహము - తృతీయాహము.

భగవద్భక్తులైన దైత్యరాజసుతుని గూర్చి కీర్తింపరే.

సీ:- శ్రీవల్లభుఁడు తన్నుఁ జేరినయట్టైనఁ
చెలికాఁడె నెవ్వారిఁ జేరమనుచు.
నసురారి తన మేళాల నాడినయట్టైన
నసుర బాలురతోడ నాడమనుచు.
భక్తవత్సలుఁడు సంభాషించినట్టైనఁ
బరభాషలకు మాఱుపలుకమనుచు
సురవంద్యుఁడు దనలోనఁ జూచినయట్టైనఁ
జోకైన సమస్తంబుఁ జూడమనుచు
హరిపదాంభోజయుగ చింతనామృతమున
నంతరంగంబు నిండినట్టైన నతఁడు
నిత్య పరిపూర్ణుఁడగుచు నన్నియును మఱచి
జడత తేటయు నుండు జడుని భంగి,

శా:- పానీయంబులు త్రావుచుఁ గుడుచుచున్ భాషించుచున్ హాసలీ
లానిద్రాదులు సేయుచున్ దిరుగుచున్ లక్షించుచున్ సంతత
శ్రీనారాయణ పాదపద్మయుగళీ చింతామృతాస్వాద సం
ధానుండై మఱచెన్ సురారిసుతుఁ డేతద్విశ్వమున్ భూవర

సీ:- వైకుంఠ చింతా వివర్జిత చేష్టుఁడై
యొకచోట నేడుచు నొకచోట
నశ్రాంత హరిభావనారూఢ చిత్తుఁడై
యుద్ధతుఁడై పాడు నొకచోట.

ఉదయకాల ప్రశ్నసము - తృతీయాహము.

విష్ణుఁడింతయు తానై యుండు తెలసి
యెఱుంగ నగుచుండు నొక్కచోట
నతినాకృష్ణుఁడు సన్నిధానముఁ గంటినేనని
యుబ్బి గంతులు వైచు నొక్కచోట ,
పలుకు నొక్కచోటఁ బరమేశుఁ గేశవుఁ
(బ్ర)కాయ వాక్షి జనిత బాష్ప సతిల
మిళితపులకుఁడై నిమీలితనేత్రుఁడై
యొకచోట నిలిచి యూరకుండు -

కం|| చదువని వాఁడజ్ఞుండగుఁ
జదివిన సదసద్వివేక చతురత గలుగున్
జదువఁగ వలయును జనులకుఁ
జదివించెద నార్యులొద్దఁ జదువుము తండ్రీ.

శా|| అంతర్గాన్ని దినం బుత్తేగిన సురేంద్రారాతి శంకాన్విత
స్వాంతుండై నిజనందనున్ గురువు తెచ్చెదం బుఱింపించెదన్
భ్రాంతుం డేమి పఠించె నేపి చతి సంభాషించె విద్యాపరి
శ్రాంతుం బూచెదఁగాక యనేదని మహాసైథాంతరాసన్నుఁడై

ఉత్పల|| ఏకదా సురరాట్పుత్ర(త) మంకమారోప్య పాండవ
పప్ర(ప్ర)చ్ఛ కథ్యతాం వత్స మన్యతే సాధుయద్భవాన్

ఉత్పల|| తత్సాధు మన్యే సురవర్య దేహినాం
సదా సముద్విగ్న ధియామసద్గ్రహాత్
హిత్వాత్మ పాతం గృహమంధకూపం
వనంగతో యద్ధరిమాశ్రయేత.

భాగవతసప్తాహము - తృతీయాహము.

శా: నాకుం జూడఁగ జోద్యమయ్యెడిఁ గదా నాతండ్రి యీబుద్ధి తా
నే కుక్షిదోవ పలదోచెనో పరుతరుల్ యుపదేశించిరో
యేకాంతంబు సద్భార్గవ వ్రతవలికిన్ యీదానవశ్రేణికిన్
వైకుంఠుండు కృతాపరాధుడతని న్వర్ణింప నీకేటికిన్ ||

మ: సురలం దోలుటయో సురాధిపతులన్ స్రుక్కించుటో సిద్ధులం
బరిభేదించుటయో మునిప్రవరులన్ బాధింపుటో యక్షకి
న్నరగంధర్వవిహంగనాగపతులన్ నాశంబు నొందించుటో
హరియించున్ గిరియుంచు నేల చెడుమో హాంధుండవై పుత్రకా

పురోహితునితో ప్రహ్లాదుడు.

సీ: మందారమకరంద మాధుర్యమునఁ దేలు
మధుపంబు వోవునే మదనములకు
నిర్మలమందాకినీ వీచికలఁ దూఁగు
రాయంచ సనునె తరంగిణులకు
లలితరసాలపల్లవ భాదియై చొక్కు
కోయిల సేరునే కుటజములకుఁ
బూర్ణేందు చంద్రికా స్ఫురిత చకోరక
మరగునే సాంద్ర నీహారములకు

ఆ: అంబుజోదర దివ్యపాదారవింద
చింతనామృతపానవిశేషమత్త
చిత్తమేరీతి ఇతరంబుఁ జేరనేర్చు
వినుతగుణశీల మాటలు వేయునేల.

ఉ:- పంచశరద్వయస్సుబెఁ దప్పుబాలుఁ దవించుక గానిదే ప్రభా
షించెదు లెక్క వాక్యములు సెప్పిన శాస్త్రములన్ని యర్థము
క్షించుక యైనఁ జెప్ప వసరెం ద్రునియుండట, మాకు నాఁ ద
ల తవంచుకొ నంగఁ జేసి తి డైవి వైరి విభూషణా వంశభూషణా

క తిరిపాపనిఁ జదివించుము
నీ పాదములానయంక నిపుణాల తోడం
గోపించుము దండించుము
కోపింపకుమయ్య దనజుకుంజర వింటే.

ఉ:- చెప్పకుమన్న మామతము దీర్ఘము త్రైన చదువ పాఠముల్
దప్పకుమన్న నేడు మన దైత్యవరేణ్యుని వేరు లేమ మున్
జెప్పిన నీతి గాని మఱి సెప్పకుమన్న విరోధి నీతులన్
విప్పకుమన్న దుష్టమగు విష్ణుచరిత్ర కథార్థ జాలముల్

అడుగడుగునకు మాధవానుచింతన సుధా
మాధుర్యము నెమ్మనము దనువాని
సంభేదగర్భ దుర్లభ్యం పింపఁ గలవాని
హరిభక్తి పుంభావమైనవాని
మాతృగర్భముఁ జొచ్చి మున్నది మొదలుగాఁ
జిత్రముచ్చలుమాఁ దఁజేర్చువాని
సంకీర్తనల నఖిల ప్రపంచంబు
శ్రీవిష్ణుమయమని తెలుఁగువాని.

భాగవతసప్తాహము - తృతీయాహము

వినయకారుణ్య బుద్ధి వివేకలక్ష్య
జ్ఞానాది గుణముల కాటపట్టయినవాని
శిష్యబుద్ధలోక సంభావ్యుఁ జేయు గురుడు
మందబుద్ధికిఁ బ్రోచి తం(డ్రి)కి మిన్నకుడ మనుచు.

శా. చోద్యంబయ్యెడినింతకాలమరిగెన్ శోధించి యేమేమిసం
వేద్యాంశంబులు సెప్పిరో గురువులే వెంటుంబఠింపించిరో
విద్యాసారమెయుంగ నేర్చెదభవ ద్విజ్ఞాత శాస్త్రంబులో
బుద్ధ్యంబో కరటి సెప్పు సార్థముగ తాత్పర్యంబు భాషింపుమా

కం. చదివించిరి నను గురువులు
చదివితి ధర్మార్థ ముఖ్య శాస్త్రంబులనేఁ
చదివినవి గలవు పెక్కులు
చదువులలో మర్మమెల్లఁ జదివితి తం(డ్రీ).

శ్లో. శ్రవణం కీర్తనం విష్ణోః స్మరణం పాదసేవనమ్
అర్చనం వందనం దాస్యం సఖ్యమాత్మనివేదనమ్.

శా. అంధంబూదయుమల్ మహాబధిరశంబారావముల్ మూకస
త్రుంధాభ్యాపనముల్ నపుంసకవధూకాంక్షల్ కృతఘ్నావళీ
బంధుత్వంబులు భస్మహవ్యములు బద్ధ(భ్ర)ష్టము లక్రేడస
ద్గ్రంథంబుల్ హరిభక్తివర్జితుల రిక్తవ్యర్థ సంసారముల్.

ఉదయకాల ఉపన్యాసము - భక్తి యోగము.

కమలాక్షు నర్చించు కరములు కరములు
శ్రీనాథు వర్ణించు జిహ్వ జిహ్వ
సురరక్షకుని జూచు చూడ్కులు చూడ్కులు
శేషశాయికి మ్రొక్కు శిరము శిరము
భగవంతు వలగొను పదములు పదములు
పురుషోత్తముని మీది బుద్ధి బుద్ధి
విష్ణు నాకర్ణించు వీనులు వీనులు
మధువైరి దవిలిన మనము మనము
దేవదేవుని చింతించు దినము దినము.
చక్రహస్తుని ప్రకటించు చదువు చదువు
కుంభినీధవు జెప్పెడు గురుడు గురుడు
తండ్రి హరి జేరుమనియెడి తండ్రి తండ్రి.

కంజాక్షునకు గాని కాయంబు కాయమే
పవన గుంఫిత చర్మ భస్త్రి గాక
వైకుంఠు బొగడని వక్త్రంబు వక్త్రమే
ఢమ ఢమ ధ్వని తోడి ఢక్క గాక
హరిపూజనము లేని హస్తంబు హస్తమే
తరుశాఖ నిర్మిత దర్వి గాక
కమలేశు జూడని కన్నులు కన్నులే
తనుకుడ్య జాల రంధ్రములు గాక
చక్రి చింతలేని జన్మంబు జన్మమే
తరళ సలిల బుద్బుదంబు గాక
విష్ణుభక్తి లేని విబుధుండు విబుధుడే
పాదయుగము తోడి పశువు గాక.

భాగవతపద్యములు - తృతీయాధ్యాయము

సంసారజీమూతసంఘంబు విచ్చునే
చక్రిదాస్యప్రభంజనము లేక
తాపత్రయాభీలదావాగ్ను లాఱునే
విష్ణుసేవామృతవృష్టి లేక
సర్వంకషాఘౌఘజలరాశు లింకునే
హరిమనీషాబడబాగ్ని లేక
ఘనవిపద్గాఢాంధకారంబు లడఁగునే
పద్మాక్షనుతిరవిప్రభలు లేక
నిరుపమాపునరావృత్తి నిష్టఁ గాంచ
ముక్తినిధిఁ గానవచ్చునే ముఖ్యమైన
శార్ఙ్గకోదండచింతనాంజనము లేక
తామరసగర్భునకునైన దానవేంద్ర.

పటుతరనీతిశాస్త్రచయపారగుఁడైన దనంతుఁ బాలునిన్
పటుగాని పేయి వానికి ననర్హములైన విరోధిశాస్త్రముల్
కుటిలతఁ జెప్పినాఁడవు భృగుప్రవరుండ వటంచు నమ్మితిన్
గటకట బ్రాహ్మణాకృతివిగాక యధార్థపు బ్రాహ్మణుండవే.

అట్టుపుఁ జీఁకటింబడి గృహప్రలుత్రై విషయప్రవిష్టులై
చొచ్చుచుఁ బుట్టుచున్ మరలఁ జర్వితచర్వణులైన వారికిన్
చెచ్చెరఁ బుట్టునే పరులు సెప్పిననైన నిజేచ్ఛనైననే
మెచ్చిననైనఁ గానలకు నేగిననైన హరిప్రబోధముల్

శ్లో. నతేవిదుస్స్వార్థగతిం హి విష్ణుం
దురాశయా యే బహిరర్థమానినః
అంధా యథాంధైరుపనీయమానా
వాచేశతంత్ర్యమురుదామ్నిబద్ధాః

శా. పంచాబ్దంబులవాడు తం(డ్రి) నగునా పత్యంబు నిందించియు
త్కంచద్భక్తియుతేత విష్ణు నహితుం గీర్తించుచున్నాడు వి
ల్డించుం జెప్పిన మానఁడుం గమునిబుత్రా కారతన్ వ్యాధి జ
న్యాంచెన్ వీని వధించిరండు దనుజుల్ మహామాపటుత్వంబులన్

శా. అంగవ్రాతములఁ జికిత్సకుఁడు దుష్టాంగంబు ఖండించినే
శాంగ(త్రే)ణి రక్షసేయు(క)యు నయజ్ఞాంగుల ద్రోహుడు
స్రంగుంనే శవపక్షపాతి నధముం జంపించి వీర(వ్ర)తో
త్తుంగ ఖ్యాతిఁ జరించెదన్ గులము నిర్దోషంబుఁ గావించెద్

ఉ. తన్ను నిశాచరుల్ వొడువ దైత్యకుమారుడు మాటిమాటికో
పన్నగశాయి యో దనుజభంజన యో జగదీశ యో మహా
పన్నశరణ్య యో నిఖిలపావన యంచు నుతించుగాని తా
గన్నుల నీరు దేఁడు భయకంపసమేతుఁడు గాఁడు భూవరా

దురాశయాః : ఈశతంత్ర్యం ; ఉరుదామ్ని = పాశ ; వేదలక్షణాదీర్ఘరజ్జు

భాగవత సప్తాహము - తృతీయ యామము.

సీ:- ఒకమా(రు)టు దిక్కుంభియూధంబుఁ దెప్పించి
కేరలి డింభకుని (త్రొ)కింప బంపు
నొకమాటు విషభీకరోరగ(శ్రే)ణుల
గదువడి నర్భకుఁ గఱవఁ బంపు
నొకమాటు హేతి సంఘోగ్రానలములోన
విసరి తుమారు ని(ర్వ)యఁ బంపు
నొకమాటు కూలంకషోల్లోలజలధిలో
మొత్తించి శాబుతు ముంప బంపు
విషముపెట్టఁ బంపు విదళింపఁగాఁ బంపు
దొడ్డ కొండచఱులఁ ద్రోయఁ బంపు
బిట్టి కట్టఁ బంపు బాధింపఁగాఁ బంపు
బాలుఁ గనిసి దనుజపాలుఁ డధిప.

ఉ:- ముంచిరి వారులం గదల మొత్తిరి తైలఘటంబుల ద్రొ... దని భేం(డ)పుంకి లో
ద్రెంచిరి శస్త్రధారల వాదిపించిరి మ్రాదని ... ఘోర దవాగ్నులందు (ద్రొ)
ప్పించిరి, దొరలించిరి, నెపించిరి ... జీవ ...
యించిరి ...

ఉ బాలకులార రండు మన పాలయ్యబాలురు కొండ ...
గూలుటఁ గంటిరే గురుఁడు త్రాడుఁడ నర్థ చయింబు నందుడు
శ్రీలక నర్థకల్పనము ... ను గా ...
మే తెలిగించెడన్ విని ... నిరంతర భ(ద్ర)మయ్యెడిన్

చాతుర్య సౌందర్య విశేషంబులచే శ్రీవల్లికా
లపవిత్రంబులయిన కళత్రంబులను, మహావినయమం
జులమధురాలాపంబులుగల గివశులయిన శిశువుల
ను, శీలవయోరూపధన్యలగు తనయలను, వినయవివేక
విద్యాలంకారులయిన కుమారులను గామితఫలప్ర
దాతలైన భ్రాతలను, మమత్వప్రముదైన స్వజనకులైన
జననీ జనకులను, సకలసౌజన్యసింధువులైన బంధు
వులను, ధనకనకవస్తువాహన సుందరంబులైన మంది
రంబులను, సుకరంబులైన పశుభృత్యనికరంబులను
వంశపరంపరాయత్తంబులయిన విత్తంబులను వర్జిం
ప్రతేక, సంసారంబు నిర్జించు నుపాయంబు(గానక
అంతయు వర్గంబున నిక్కమ ద్వారకమాస్వంబైన మందిరం
బు(జేరి చుట్టు వడివెడలెడి పాటువంబు చూలకలగుట
వదుకేటకంబు చందంబున.

కంటిరే మనవారు ఘనులు గృహస్థులై
విథలులైకొన్న పెద్దతనము.
భద్రార్థులైయుండి పాయరు సంసార
పద్ధతి నూరకే పట్టువడిరి.
కలయోను లందెల్ల గర్భ దుర్వ్యథల
పురుషుండు దేహమ్ము పుట్టుచుండు
దన్నెరుంగడు కర్మతంత్రుడై తడపట
ముట్టడు భవశతములకు నయిన
దేనశుభములేదు దివ్యకీర్తియు లేదు
జగతి(బుట్టి పుట్టి చచ్చి చచ్చి

భాగవత సప్తాహము - తృతీయాహము

ఆ.- పారలనేల మనకుఁ బుట్టిన చావని
త్రోవ వెదకికొనుట దొడ్డ బుద్ధి.

శ్లో.- పితరి (ప్ర)స్థితే స్మైకం తపస్సే మందరాచలమ్.
యుద్ధం తదా చక్రుర్విబుధా దానవాన్(ప్ర)తి

క. వెళ్లిగొనినాఁ టనుండియు
సుల్లసితంబైన దైవయోగంబునఁ దా
భిల్లడు ముని మతమంతయు
నుల్లంబున మఱపు పుట్ట దొకనాఁడైనన్.

క. చిక్కఁడు (వ్ర)తముల(గ్ర)తువుల
జిక్కఁడు దానముల శౌచశీలతపములన్
జిక్కఁడు యుక్తిని భక్తిని
జిక్కిన (క్రి)య నచ్యుతుండు సిద్ధము సుండీ.

క. చాలదు భూదేవత్వము
చాలదు దేవత్వమధిక శాంతత్వంబున్
జాలదు హరిమెప్పింపవి
శాలత్వము తారభక్తి చాలిన భంగిన్.

క. తెండెల్ల పుస్తకంబులు
నిండా చూర్ణనకు మఱలనేకతమునకున్
రండు విశేషముఁ జెప్పెదఁ
బొందొల్లని వారు కర్ణపుంటము పాత్రై.

శా: రక్షాబాలుర నెల్ల నీ కొడుకు చేరందసి లాలనా
శిక్షామార్గము తెల్లగల్లలని యాంక్షించి తానందుడన్
మోక్షాయత్తుల జేసినాడు మనకున్ మోసంబు వాటిల్లెనే
దక్షత్వంబున జూతుగా జేసి కానవే దైతేయవంశాగ్రణీ.

క: ఉడుగడు మధురిపు కథనము
విడివడి జడుపగిది దిరుగు విశేసనమునన్
గొడిగిన నాడుపులు నాడువడు
మడుత నిజదివింపమాకు దుర్లభమధిపా.

సీ: అప్పదియంబుగ నాదేశములఁ గాని
మికటతిరపమింటి మెదయ వెదకు
సర్వకాలములందు ననుకూలుడై గాని
విద్వేషియై గాతి వేవ వెదకు
మిత్రులాహారలమందు కృతార్థియై
విశ్వలవిడి సగ్గి వెలుగ వెదకు
నిశ్చలయై సనాయాజ్ఞ మల్లంఘించి
శమనుండు ప్రాణముల ఱుంప వెదకు
నింద్రుడై దలనామాలల నెత్త వెదకు
సమర కిన్నర గంధర్వ యక్ష విహగ
నాగ విద్యాధరావళి నాతు వెదకు
నేల వెదవవృపయవనీకైదిదికురు.

క: బలయుతులకు దుర్బలులకు
బలమెవ్వడు నీకు నాకు బ్రహ్మాదులకున్
బలమెవ్వడు ప్రాణులకును
బలమెవ్వం డట్టి విభుడు బలము సురేంద్రా.

భాగవత సప్తాహము - తృతీయాహము

శా: నాతో సం(బ్ర)మ భాషలాడెదు జగన్నాథుండనా కంటెనే
భూతల(డ్రే)ని కిరాఖుతే(. దొంతగు సంపూర్ణ(ప్ర)భావుండుమ
త్రైలోక్యంబుం బినమున్న నే వెదకితిం బుల్లన్ని యు నారాయణుం
డే లక్ష్య(స్థ)ము లేన లేదుము దివా(డెందుండురా దుర్మతీ

మ: కలఁ డంబోధిఁ గలండు గాలిఁ గలఁ డాకాశంబునం గుంభినిన్
గలఁ డగ్నిన్ దిశలం బగళ్ళ నిశలన్ ఖద్యోత చంద్రాదులన్
గలఁ డోంకారమునం(ద్రి) మూర్తులఁ(ద్రి)లింగవ్యక్తులం దంతటన్
గలఁ డీశుండు గలండు తం(డ్రి) వెదకంగా నేల నీ యా యెడన్.

క: డింభక సర్వస్థలముల
నంభోరుహనేత్రుఁ డుండు ననుచు మిగుల సం
రంభంబునఁ బలికెదవే
స్తంభంబునఁ జూపఁగలవె చ(క్రి)న్ జ(క్రి)న్.

వ: (బ్ర)హ్మాండ కటాహంబు వగిలి పరిస్ఫోటితంబు
గాఁ (బ్ర)ఫుల్ల పద్మయుగళ సంకాశ, భాస్వర చ(క్ర)బా
ప్రవాల తులిత శబల చరరేఖాంకిత చారు చరణ
తలుండును, బురణా చం(క్ర)మణావినమిత విశ్వవిశ్వం
భరాభారధారేయ దిక్కుంభి కుంభినస కుంభిని
ధర కూర్మ కులశైలములుండును, జలరాశి జాలకుం
డాలఖండాఖండమండిత మహోరుస్తంభయుగ
ళుండును, ఘనఘనాయమాన మణికింకిణీ
గణముఖరిత మేఖలావలయవలయిత పీతాం

త్రిలోయాహము - ఉదయకాలప్రాసము.

ఖరశోభితకటి(ప)దేశుందును, దుర్ఘనదుసుజ
భటుధైర్యలలికాలవిత్రాయమోరాణారక్ష్మారాజ
వక్షోభాగవిశంకటక్షే(త్ర)విశేషనచెంగలాంగలా
యమాన(ప)లాపళ్వలనజ్వలాయమానశర
ణాగలనయనచకోరచం(ద్ర)శేఖాయమాణా, వ
ప్రాయుధ(ప)లమానభాసమానవిశాలనఖరుండు
నమంజుమంజీరయణిఘుంజురంజిలమంజులపా
రకేయూరకంకణకిరీటమకరకుండలాదిభూష
ణాభూషితుండును, ఋూర్వపర్వతవిద్యోలమాన
విద్యోలమండలసద్భుత్రిసమంచితలచనందుమ
న(క)చాపసురుచిరాదభ్రమహాభూతలతాబం
ధబంధురభయుంకరవదనుండును, నిష్కంపితశం
ఖచక్రమహోర్వకర్షుండును. మంధదండాయమ
నమరందవసంధరాధరపరిభ్రమణావేగసము
త్పద్యమానవియత్స్రోండలమండితసుధారాశికేళ్ల
లశకరాకారభాసురకేసరుండును. (బ) వహ్లాద
ధరదోర్ధుమరవలకనియదేవుందును. నిమిత్తాంతరంగ
పారద్యోతశిఖరంజనభంజనతినిమిత్తాంతరంగ
బహారంగచేసియుయవాన కరణావరరసం
యయుంచునమహాసుభావుండయనన్ను సింహా
దేవుండాతిర్భతెంచినగనుంగొని.

భాగవతోపన్యాసము - ఆరోయ దివసము.

కం. నరమూర్తి గాదు కేవల
హరిమూర్తియు గాదు మానవాకారము(గే
సరియాకారము నున్నది
హరిమాయారచితమగు యథార్థము సూడన్.

శా. చించుచున్ వ్రేళ్ళ నఖములంబు శోణితము ఉష్ణోగ్రంబు ద్రా మందగన్
త్రెంచున్ గరళ శరద్నాడి కావళులు ఛేదించున్ మధ్యవక్త్రమున్
ద్రుంచున్ మాంసము సూత్రముందములుగా దువ్వసురున్ ప్రచ్చద
క్రుంగున్ వేవ్వులకంఠ మాలికలుగ త్రెంచున్ నభో ద్భాసియై

శా. సంతోషించుచునీ చరిత్రమునకున్ సద్బుద్ధివై తాగ కనే
యింతత్స్వాంఛిత లాభమెల్ల గలుగునా యుండనై యున్నదం
బుంతం చెందదు భక్తకాముడనే ప్రార్థించు మర్త్యుడున్
జింతన్ శ్రీ కి నన్ను జూచిన ఘన దారిద్ర్యంబు తేదర్భక

శ్రీ రామ నామము · ఉదయకాల ప్రస్తావము.

(భూ)పాళ రాగం.

30. మన్నించి దేవశ(త్రు)ల
కెన్నడు నిటువంటి వరములిత్తువె వావె
శ్రీనిల్ల కపటరాయులు ఇచ్చుట
పన్నగముల తల్పముడుటు పంకజగర్భ.

నారదుడు ధర్మరాజుతో.

మ॥ జలజాక్ష(ప్ర)భావాదులత మనవులు, జన్మించె భావా
బులు కల్పిన్ త్రినిజ సార్థనాఖ్యయ పర(బ్ర)హ్మాంబు వశాం
జెలిమై మనము ఉంటిమై సచివులై చిత్ర(వి)యం నయుంటిరి
ఫలసంధాయకులై వరించు ఇటనే భాగ్యంబు దైవమహా
రాజపుత్రవరా.

ఇతి ఉదయకాల ప్రస్తావ సమాప్తము 6-7-04

భాగవతంలో పద్యరసము - తృతీయ యామము. సాయం.

గజేంద్ర మోక్షము.

క. శ్రీమన్నిభపయోద
శ్యామ ధరాభృల్లలాం జగదభిరామా
రామా జనకామ మదన దశరథరామా.
ధామా గుణసాంద్రధామ

శ్లో. చతుర్థ ఉత్తమభ్రాతా మనుర్నామ్నా చ తామసః
పృథుః ఖ్యాతిర్నరః కేతురిత్యాద్యా దశ తత్సుతాః

శ్లో. తత్రాపి జజ్ఞే భగవాన్ హరిణ్యాం హరిమేధసః
హరిరిత్యాహృతో యేన గజేంద్రో మోచితో గ్రహాత్

క. శరాలు వనాలు ములకు
బిరాలుం బెట్టు గతిఁ గొంచు రుచిత్రము చే
నారాలు మెట్టు మానెను
ఘోరాలు విలసిల్లి భద్రకుంజరము దగన్

క. ఏకథల యందుఁ బుణ్య
శ్లోకుఁడు హరి చెప్పఁబడును సూరిజనముచే
నా కథలు పుణ్యకథలని
యాకర్ణింపుదురు పెద్దలతిహర్షమునన్.

శ్రీ ఆయా వాము - సాయంకాలే ప్రస్తావము.

ఆశ్వత్థవరో రాజం ప్రకూంటు ఇలజనిష్పృతః.
క్షీరోదేనా ప్రలత (శ్రీ) మాన్ యోజనాయుత మున్నతః

భిత్త్వా భిల్లులాయక
భల్లకఫణి ఖడ్గ గవయ పలియమ్ల చమరీ
ఖిల్లి వారి శరభ్ర తరి కిటి
మల్లాఘ్ఘత కాంత ఘూక మయూర నదపిన్.
అన్యేల కనభేత రంబులు బిలా సానేక వానీకముల్
వన్యభంబులు గొన్ని మత్తతను తె(వ) జ్యా పివారాగత
దన్యత్వంబు నభూరి భూధర దరీ ద్వారంబులం దుండి
జన్య(క్రే)డల నీరు గాంతపడి కాసారావగా వర్ధమై.

తలగవు కొండలకైనను
మలగవు సింగములకైన మాకొట్టుగ దిమం
గలగవు పిడుగులకైనను
నిలబల సంపన్న వృత్తి నేనుగుగున్నల్.

చికటడ జూచి నతె తకటకు
నెకుట వర్తయ దపినదము నిభయూధముల్
నాతట తరి నాధుడె డతెగి
చికెట నాత కతేబు కోటి సేవింపంగన్.

మ: అటుగాంచెం గరిణీవిభుండు నవఫుల్లాంభోజ కహ్లారమున్
నటదిందీవర వారమున్ గమఠ మీనగ్రాహ దుర్వారమున్
వటహింతాల రసాల సాల సుమనోవల్లీ కుటీ తీరమున్
జటుల ధ్వాంత మరాళ చక్ర బక సంచారంబు గాసారమున్.

శ్లో: విగాహ్య తస్మిన్నమృతాంబు నిర్మలం
హేమారవిందోత్పలరేణువాసితం
పపౌ నికామం నిజపుష్కరోద్ధృతం
ఆత్మానమద్భిః స్నపయన్ గతక్లమః

సీ: భుగభుగాయిత భూరిబుద్బుదచ్ఛటలతో
గదలుచు దివికి భంగంబులెగయ
భువన భయంకర ఘూత్కార రవమున
ఘోరనక్ర గ్రాహకోటి బెగడ
వాలవిక్షేప దుర్వార ఘుంఘుమానిల
వశమున ఘుమఘుమావర్తములుగ
కల్లోలజాల సంఘట్టనంబుల దటీ
తరుల మూలంబులు ధరణిగూల

సరసిలో నుండి పొడగని సంభ్రమించి
యుదరి కుప్పించి లంఘించి హుంకరించి
భానుగబళించు పట్టు స్వర్భాను పగిది
నొకట మకరేంద్రు (డిభరాజు నొడిసిపట్టె.

క:- కరిదిగుచు మకరి సరసికి
గరిదరికి నిమకరి దిగుచు గరకరి బెరయం
గరికి మకరి మకరికిఁ గరి
భరమను చును నతలకుతల భటులదిరిపడన్

ఉ: మకరి తోడు చేరు మాతంగ విభుడి నా
కరుడించి పోవ శాక్షిరాక
కోరి యాచుచుండెఁ గుంజరయూథంబు
మగలు తగులు గానె మగువలకును.

ఉ!- జీవనంబు తనకు జీవనంబైయుంట
నలవు చలము నంతకంత కెక్క
మకర మెప్పుడు పట్టి మత్తేభ మల్లంబు
బహుళ పక్ష శీత భాను పగిది.

క!- అలయక సొలయక వేసట
నొలయక కరి మకరితోడ నుద్ధండత రా
త్రులు సంధ్యలు దివసంబులు
సలిపెం జోరాటవేయి వత్సరములు

మ:- పృథుశక్తిన్ గజమా గ్రహముతోఁ బెక్కేండ్లు పోరాడి సం
శిథిలంబై తన లావు వైరి బలమున్ జింతించి మిథ్యామనో
రథమింకేటికి దీని గెల్వ సరిఁ బోరం జాలరాదంచు స
వ్యథమై యుల్లము పూర్వపుణ్యఫల దివ్యజ్ఞాన సంపత్తితోన్

భాగవత పద్య ప్రసంగము - తృతీయాధ్యాయము.

శా: ఏరూపంబున దీనిగెల్తునిట మీదే వేల్పుఁ జింతింతునే
వ్వారిం జీరుదు నెవ్వరడ్డమిఁక నివ్వారి(ప్ర)చారోత్తముల్
వారింపంగలవారలెవ్వర ఖిలవ్యాపారపారాయణుల్
లేరే మ్రొక్కెద దిక్కుమాలిన మొఱాలింపం బ్రపుణ్యాత్మకుల్

ఉ: ఎవ్వనిచే జనించు జగమెవ్వని లోపల నుండు లీనమై
యెవ్వని యందు డిందుఁ బరమేశ్వరుఁ డెవ్వఁడు మూలకారణం
బెవ్వఁడనాది మధ్యలయుఁ డెవ్వఁడు సర్వము తానయైన వాఁ
డెవ్వఁడు వాని నాత్మభవు నీశ్వరు నే శరణంబు వేఁడెదన్.

క. ఒకపరి జగములు వెలినిడి
యొకపరి లోపలికి గొనుచు నుభయముఁ దానై
సకలార్థ సాక్షి యగు న
య్యకలంకు ~~ని~~ నాత్మమూలు నర్థి దలంతున్.

కం: లోకంబులు లోకేశులు
లోకస్థులు దెగిన దుది నలోకంబగు పెం
జీఁకటి కవ్వల నెవ్వం
డేకాకృతి వెలుఁగు నతని నే సేవింతున్.

కం: నర్తకుని భంగి పెక్కగు
మూర్తులతో నెవ్వఁడాడు మునులు దివిజులుం

48) త్యాగరాజు - సాయంకాల పన్యాసము

గర్వింపనేరనెవ్వని
వర్తనమె రుచెడు ఁగరళ్బ్వాని భజింతున్.
ముక్తసంగులైన మునులది తుష్టులు
సర్వభూతహితులు సాధుచిత్తు
లసదృశ(వ్ర)తాఢ్యులై కొల్తురెవ్వని
దివ్యపదము వాఁడు దిక్కు నాకు.

ఏకాంతినో యస్వకించనార్థం
వాంఛంతి యే వై భగవత్ప్రపన్నాః
అత్యద్భుతం తచ్చరితం సుమంగళం
గాయంత ఆనందసము(ద్ర) మగ్నాః.

కలడందురు దీనుల యెడఁ
గలడందురు పరమయోగిగణముల పాలన్
గలడందు రన్నిదిశలను
గలఁడు కలండనెడివాఁడు కలఁడో లేఁడో.

కలుగదే నాపాలి తలిమి సందేహింప
గలిమి లేములు లేక కలుగువాఁడు
నాకడ్డపడరాఁడె నలిన సాధువులచేఁ
బడిన సాధుల కడ్డపడెడువాఁడు
చూడఁడే నా పాటుఁ జూపులఁ జూడక
చూచువారల కృప జూచువాఁడు.

భాగవతోపన్యాసము - తృతీయాహ్నము.

తెలియ నా మొదలంతంబు దేమి మొదలుగల
మొదలు తెలియంగ రాకున్న మొదలువాడు
అఖిల రూపములు తన రూపమైనవాడు
ఆదిమధ్యాంతములు లేక యలరువాడు
భక్తజనముల దీనుల పాలివాఁడు
వినడె చూడఁడె తలఁపఁడే వేగ రాఁడె.

క. విశ్వకరు విశ్వదూరుని
విశ్వాత్ముని విశ్వవేద్యు విశ్వు నవిశ్వున్
శాశ్వతు నజు బ్రహ్మప్రభు
నీశ్వరు నిం బరమపురుషు నే సేవింతున్.

శా:- లావొక్కింతయు లేదు ధైర్యము విలోలంబయ్యె బ్రాణంబులున్
ఠావుల్ దప్పెను మూర్ఛవచ్చె దనువున్ డస్సెన్ శ్రమంబయ్యెడిన్
నీవే తప్ప నితఃపరం బెఱుఁగ మన్నింపం దగున్ దీనునిన్
రావే యీశ్వర కావవే వరద సంరక్షింపు భద్రాత్మకా

కం:- వినుదుట జీవుల మాటలు
చనుదుట చనరాని చోట్ల శరణార్థులకో
యనుదట పిలిచిన సర్వము
గనుదుట సందేహమయ్యెఁ గరుణావార్థీ.

శ్రీ తేయామాము - సాయంత్రాల పన్నసము.

ఉ: ఓ కమలాప్త యో వరద యో ప్రతిపక్ష విపక్ష దూరకు
య్యో కవియోగివంద్య సుగుణోత్తమ యో శరణాగతామరా
నోకహ యో మునీశ్వర మనోహర యో విమల ప్రభావ రా
వే కరుణింపవే తలఁపవే శరణార్థిని నన్నుఁ గావవే.

ఆ: విశ్వమయత లేమి వినియు నూరక యుండి
రంబుజాసనాదు లడ్డపడక
విశ్వమయుఁడు విభుఁడు విష్ణుండు జిష్ణుండు
భక్తియుతున కడ్డపడఁ దలంచె.

మ: అల వైకుంఠపురంబులో నగరిలో నా మూల సౌధంబు దా
పల మందారవనాంతరామృతసరఃప్రాంతేందుకాంతోపలో
త్పల పర్యంక రమా వినోది యగు నాపన్నప్రసన్నుండు వి
హ్వల నాగేంద్రము పాహి పాహి యనఁ గుయ్యాలించి సంరం
భియై.

మ: సిరికిం జెప్పఁడు శంఖచక్రయుగముం జేదోయి సంధింపఁడే
పరివారంబును జీరఁ డభ్రగపతిం బన్నింపఁ డాకర్ణికాం
తర ధమ్మిల్లము జక్కనొత్తఁడు వివాదప్రోత్థిత శ్రీకుచో
పరి చేలాంచలమైన వీడఁడు గజప్రాణావనోత్సాహియై.

మ: తనవెంటన్ సిరి లచ్చివెంట నవరోధవ్రాతమున్ దాని వె
న్కను బక్షీంద్రుఁడు వాని పొంతను ధనుః కౌమోదకీ శంఖ చ
క్రనికాయంబును నారదుండు ధ్వజినీకాంతుండు రావచ్చి రొ
య్యన వైకుంఠపురంబునం గలుగువారాబాలగోపాలమున్

భాగవతసప్తాహము - తృతీయాహము.

మ:- తన వేంచేయు పదంబు పేర్కొనఁడు నాథస్త్రీజనాలాపముల్
వినఁడో మ్రుచ్చులు మ్రుచ్చిలింపరొ ఖగోద్వేద(ఓ) పంకంబులన్
దనుజానీకము దేవతానగరిపై దండెత్తెనో భక్తులం
గని చక్రాయుధుఁ డేడి చూపుమని ధిక్కారించిరో దుర్జనుల్

కం:- అడిగెదనని కడువడిఁ జను
నడిగిన దను మగుడ నుడుగడని నెడయుడుగున్
వెడవెడ జిడిముడి తడబడ
నడుగిడు నడుగిడదు జడిమ నడుగిడునెడలన్.

మ: చనుదెంచెన్ ఘనుఁ డల్లవాఁడె హరి పజ్జం గంటిరే లక్ష్మి శం
ఖనినాదంబదె చ(క్ర)మల్లదె భుజంగధ్వంసియున్ వాఁడె(క్ర)
న్నన యేతెంచె నటంచు వేల్పులు నమోనారాయణాయేతి ని
స్వనులై మ్రొక్కిరి మింట హస్తిదురవస్థా వ(క్ర)తం బా(పఁ)గన్

శ్లో:- యోఽసౌ గ్రాహస్సవై సద్యః పరమాశ్చర్యరూపధృత్
ముక్తో దేవలశాపేన హూహూ గంధర్వసత్తమః

శ్లో:- స వై పూర్వమభూద్రాజా పాండ్యో(ద్ర)విడసత్తమః
ఇం(ద్ర)ద్యుమ్న ఇతి ఖ్యాతో విష్ణు(వ్ర)తపరాయణః.

వ. ఒకనాఁడా నృపుఁడు మ్ముయున్నిన మలయ నాహించు మానసే విష్ణు
యుతులం తపస్స్థితి నున్న యెడ గలశజుండు చ్చి శిష్యకిన్ వచ్చి తా
వక పూజింపక యున్న మాని గని సక్రో(క్రో)ధుడై మూఢుల
బుద్ధి కరంభ్రష్టత మయాని యుబుద్ధి మన శాపంబు స్తభావల్లబా

(ఝ) తేయాశ్రేయు - సాయంకాల ప్రస్పసము

5\. గజరాజ మోక్షణంబును
నిజముగ బఠియించు నట్టి నియతాత్ములకున్
గజరాజ వరదుడిచ్చును
గజతురగ స్యందనములు కైవల్యంబున్.

శుకవాక్యము.

రాజన్నుదితమేతత్తే హరేః కర్మాఘనాశనమ్.
గజేంద్ర మోక్షణం పుణ్యం రైవతం త్వంతరం శృణు.

ఇత్యాభాష్య సురాన్ వేధాః సహదేవైరరిందమ
అజితస్య పదం సాక్షాజ్జగామ తమసః పరమ్.

జడదారి తలమిన్న చాలు పున్నెమ్మోము
విరిదారి ఉరల పూవ తే(డి వెలు(గు
కూర్మ తో త్రేలు పు కూటువ గాటంపు
టడవుల మేమి పయ్యరయు నంగ
కలముల నవలా చూకొటంపు తలురి వి
సాళి కన్నవటి ల చందమామ
బలితంపు చేడ్పు టుబాల కేరియు కద ఎత్రొ
కార్చిలు దాలుపు గముల యూ(ద
నడుల తే నితడింటి దాసగుగ యూళ్ళ
బొరవారి కుడు కాలము లప్పు లుగ డేడ
వెతల సపు పుట్టువు తపుక్షె వెజ్రాయు
తరముగా నిన్నగొం దాడ భరమె మాకు.

భాగవత సప్తాహము - ప్రతియాహము.
నారాయణ వాత్స్యము.

శ్లో: అమృతోత్పాదనే యత్నః క్రియతామవిలంబితమ్।
యస్య పీతస్య వై జంతుర్మృత్యుగ్రస్తోఽమరో భవేత్

శ్లో: గిరిం చారోప్య గరుడే హస్తేనైకేన లీలయా।
ఆరుహ్య ప్రయయావబ్ధిం సురాసురగణైర్వృతః।

వ: [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

శ్లో: తముత్థితం వీక్ష్య కులాచలం పునః
సముద్యతా నిర్మథితుం సురాసురాః
దధార పృష్ఠేన స లక్షయోజన
ప్రస్తారిణా ద్వీప ఇవాపరో మహాన్।

శ్లో: తతః కరతలీకృత్య
వ్యాపి హాలాహలం విషమ్।
అభక్షయన్మహాదేవః
కృపయా భూతభావనః।

తతస్త్వితరభూతాత్ సాక్షాత్
శ్రీరమా భగవత్పరా
రంజయంతీ దిశః కాంత్యా
విద్యుత్సౌదామినీ యథా
వితస్తిస్వాంతరే విష్ణు
స్సర్వోపాయ విదీశ్వరః
యోషిద్రూపమనిర్దేశ్యం
దధార పరమాద్భుతమ్.

రాక్షసోక్తి.

వయంకాస్త్వపదాయాదా
భ్రాతరం కృతపౌరుషాః
విభజస్వ యథా న్యాయం
నైవ భేదో యథా భవేత్.

ఇతి సాయంకాలోపాసనము 17-7-04.
శనివారము.

భాగవతోపన్యాసము - చతుర్థాహము.

(17/04)

వామనచరి(త్ర).

కం: శర్వాదయు మదిం దల్చేత
వర్ణాదనలకరిన ముక్తివనితా చేలన్
మర్ణాదనంబు నిహారిత
దుర్ణాదనర్ణాదఁ దరి యుంచెఁ ద్రివనవటుఁడున్.

శా: చండస్ఫూర్తి వటుండుఁ గాంచె బహుముధాజల్పన్నికాలుంబున
ద్దండానూతమునన్ భవ్యబిభవ్య దమ్య దాంధస్పర్ధకాలుంబువే
దండాశ్వధ్వజినీక వాలువాలు మహాద్వద్యామ సంఘస్రిహా
ఖాండ స్పందనఘాటు యమున్ బలి మఖాంతర్వేదిన హాలు
యున్

శా: శంభుండో హరియో పయోజభవుడో చండాంశుడో వహ్నియో
దంభాకారతవిప్రగాత ధరణిన్ ధా(త్రీ) సురుండెవ్వఁడో
కుంభద్వేలనుఁ డే మనోజ్ఞతనుఁ డంచున్ విస్మయభ్రాం
బులై సంభాషించిరి (బ్ర)హ్మచారిగని తద్యజ్ఞస్థలవాస్యం
బుగన్.

కం: గుజసుజలు వేవృతారు.ఖ
గజబజఁ బుటుహారుఁ బ్రాలఁగల కలవడుము.న
గజబజి యొయ్యరిసభాస్థ తి
(బ్ర)జతెల్ల.ఖ బాత్రివదు గుహాపనరాతన్.

కొందరలఁ జ్రింబుని
గొందలమున్ జుట్టు యుసెఘు గొప్పిం జేయున్.

చతుర్థాశ్వాసము - ఉదయాస్తాచలవర్ణనము

గాండీవముతోఁ డర్జునుఁడు

గాండీవముతో ముచ్చటాడు (గాండీవమునవ్వెన్

ఉ: స్వస్తి జగత్త్రయీభువనశాసనకర్తకు హంసమాత్రకున్
ధ్వస్తనిలింపభర్తకును దారపదవ్యవహర్తకున్ మహో
ద్యస్తుతమంగళాధ్వరవిధానవిహర్తకు నిర్జరగళ
న్యస్తసువర్ణసూత్రపరిహర్తకు దానవలోకభర్తకున్

మ: వడుగా యెవ్వరివాఁడ వెవ్వఁడ (వసంవాసస్థలం బెయ్యది
య్యెడకున్ నీ వరుదెంచుటన్ సఫలమయ్యెన్ జన్మమున్ వంశమున్
గడు ధన్యాత్ముఁడనైతి నే మఖము మద్యాన్యం బయ్యె నా కోరికల్
గడతేఱెన్ సుహుతంబులయ్యె శిఖులుత్కర్ణాయమానంబులున్

మ: వరచేలంబులు గామాడల్ ఫలములున్ వన్యంబులున్ గోవులున్
హరులున్ రత్నములున్ రథంబులు విశిష్టాన్నంబులున్ కన్యలున్
కరులున్ గాంచనమో నికేతనములున్ గ్రామంబులున్ భూములున్
ధరణీఖండము కాక యేమడిగెదో ధాత్రీసురేంద్రోత్తమా

సీ: ఇది నాకు నెలవని యేరీతిఁ బలుకుదు
నొకచోటన నుండనేర
నెవ్వని వాఁడ నంచేమని నుడువుదు
నాయంతవాఁడనై నడవనేర

భాగవతరసస్వాదము - చాతుర్యాదము

నేనడవ బియ్య నియ్యమెల్లి వత్తురంటా(
బూనిమువ్వే కల(బోవనేరు
నడినేర్చి విడినేరు నరియెల చెప్పంగ
నేరుపులన్నియు నేననేరు.
మెరులుగారు నాకు నారులకునే నేరు
నాంచిపా(డు(బుట్టిపెను క(డుతే(డు
సిరియు(దో ల్లి(గలదు చెప్పెద నాటెంకె
సుజనులందు(దలము నాస్పియుండు.

శ్లో: తస్మాత్త్వత్తో మహీమీషద్వృణేహం వరదర్షభాత్
పదానిత్రీణి దైత్యేంద్ర సమ్మితాని పదామమ

భా:- ఉన్నమాట తెల్ల నొవ్వను విప్రుండ సత్యగతులు వృద్ధసమ్మతంబు
లడుగ(దలచి కొంచెమడిగిన వాడ నెల్ల దాత పెంపుసొంపు దలపవలదె.

మ: గొడుగో జన్నిదమో కమండలువొ నాకున్ యుంజ యో దండమో
వడుగం దెక్కడ భూములెక్కడ కరుల్ వామాక్షు లశ్వంబు లె
క్కడ నత్యున్నత కన్యలెక్కడ సుధాకాంక్షామలంబైన యూ
డుగుతామే రయు త్రిపదికిప్పుడు బ్రహ్మాండంబు నా పాలికిన్.

కం. వ్యాప్తింబొందక వగవక
ప్రాప్తంబగు లేశమైన బదివేలనుచుం
దృప్తిం జెందని మనుజుడు
సప్తద్వీపములనైన న(జక్కంబడునే

దనుజేంద్ర యీతఁడు ధరణీసురుఁడు గాడు
దేవకార్యంబు సాధింపఁ గొఱకు
పరివిష్ణుఁ డవ్యయుం డదితి గర్భంబునఁ
గశ్యప సూనుఁడై కలిగినాఁడు
ఎఱుఁగవీ వెంతనికోరంగ నిచ్చెద నంటివి
దైత్యసంతతి కుపద్రవము వచ్చు
నీ లక్ష్మిఁ దేజంబు నెలవు నైశ్వర్యంబు
వంచించి యిచ్చుఁ వాసవునకును
మొనసి జగములెల్ల మూఁడు పాదంబుల
నఖిలకాయుఁ డగుచు నాక్రమించుఁ
సర్వధనము విష్ణు సంసక్తమయ్యెఁ జేసి
బడుగు పగిది నెట్లు బ్రదికెదీవు

వారిజాక్షులందు వైవాహికములందు
ప్రాణవిత్త మానభంగమందుఁ
జకిత గోకులాగ్ర జన్మరక్షణమందు
బొంకవచ్చు నఘము వొందదధిప

కారేరాజులు రాజ్యముల్ గలుగవే గర్వోద్ధతిన్ జెందరే
వారేరీ? సిరిమూటఁగట్టుకొని పోవంజాలిరే భూమిపైఁ
బేరైనం గలదే శిబిప్రముఖులుం బ్రీతిన్ యశఃకాములై
యీరే కోర్కులు వారలన్ మఱచిరే యిక్కాలమున్ భార్గవా

భాగవత పద్యసముచ్చయము - చతుర్థాధ్యాయము.

శా: ఆదిన్ శ్రీసతి కొప్పుపైఁ దనువుపై నంసోత్తరీయంబుపైఁ
బాదాబ్జంబులపైఁ గపోలతటిపైఁ బాలిండ్లపై నూత్నమ
ర్యాదం జెందు కరంబు క్రిందగుట మీఁదై నా కరంబుంటమే
ల్గాదే రాజ్యము గీజ్యమున్ సతతమే కాయంబు నాపాయమే.

మ: నిరయంబైన నిబద్ధమైన ధరణీనిర్మూలనంబైన దు
ర్మరణంబైనఁ గులాంతమైన నిజమున్ రానిమ్ము కానిమ్ము పో
హరి యైనన్ హరుడైన నీరజభవుండభ్యాగతుండైన నౌఁ
దిరుగన్నేరదు నాదుజిహ్వ వినుమా ధీవర్య వేయేటికిన్.

మ: బలిదైత్యేంద్ర కరద్వయార్పితజలప్రక్షాళనా పూతికిన్
జలజాతాక్షుఁడు నా చెయోగి సుమనస్సంప్రార్థితశ్రీదమున్
గలతానన్ వరమాలగా ఒపదవేక స్ఫూరితాస్తాదమున్
నలినాభోదములరత్నమాపూరిత నానావేదముంబాదమున్.

శా: విపులయప్రకటప్రతాయుభవతే విష్ణుస్వరూపాయవే
దపాలమార్గవిదత్రపాదధరగిం దాన్యముయుంబుగ్రయ
క్షిప్రుండై తనుశైశ్వయుండు వడుగుం జైనామఖపూజింబ
ప్రేతవ్యాక్షిధారవాసిభువనం బాశ్చర్యయుం బొందగ

శా: ఇంతింతై వటుఁడింతయై మఱియు దానింతై నభోవీ
థిపై నంతై తోయదమండలాగ్రమున నల్లంతై ప్రభారా
శిపై

చెలువొందె మాయు · ఉదయకాలపు విన్యాసము.

నంతై చంద్రుని కంతయై ధ్రువునిపై నంతై మహర్వాటిపై
నంతై సత్యపదోన్నతుండగుచు బ్రహ్మాండాంత సంవర్ధియై.

మత్స్యావతారము.

శ్లో॥ తత్ర రాజ ఋషిః కశ్చిన్నామ్నా సత్యవ్రతో మహాన్
నారాయణపరోఽతప్యత్ తపః స సలిలాశనః.

శ్లో॥ సప్తమేద్యతనాదూర్ధ్వ మహాన్యే తదరిందమ
నిమంక్ష్యత్యప్యయాంభోధౌ త్రైలోక్యం భూర్భువాదికమ్

క॥ కుడుగ ఉలువల దమాసల
చిడుదోకయు, బసిడి యొడలు సిరిగలవాడున్
నెఱమెుగయును నా కరి కొమ్మును
మిడు చూపులుగలిగి యొకట మీనంబు వెస్సెన్.

అంబరీష చరిత్ర · శ్లో॥ పరీక్షిత్తు వాక్యము.

భగవన్ శ్రోతుమిచ్ఛామి రాజర్షేస్తస్య ధీమతః.
నపాలిభూద్యత్ర నిర్ముక్తో బ్రహ్మదండో దురత్యయః

చిత్తంబు మధురిపు శ్రీపాదములయంద
పలుకులు హరిగుణ పఠనమందు.
కరములు విష్ణుమందిర మార్జనము నందు
చెవులు మాధవ కథా శ్రవణమందు

నపాలిభూత్ - నా(ప్ర)భవత్

భాగవత సప్తాహము · నవమ స్కంధము ।

చూపులు గోవింద రూప వీక్షణమందు
శిరము నే శివ నమస్కారములయందు
పదములీశ్వర గేహ పరిసర్పణములందు
కామంబు చక్రి కైంకర్యమందు
సంగము భక్తజన తను సంగమందు
ఘ్రాణము సురారి భక్తాంఘ్రి కమలములందు
రసన తులసీదళముల లందరలు లుపన్య
సంగములలయ్యందయా రాజచంద్రమునకు.

శ్లో॥ గృహేషు దారేషు సుతేషు బంధుషు
ద్విపోత్తమ స్యందన వాజి పంక్తిషు
అక్షయ్య రత్నాభరణాయుధాది
ష్వనంత కోశేష్వకరోదసన్మతిమ్.

శ్లో॥ ప్రత్యాఖ్యాతో విరించేన
విష్ణుచక్రేణ తాపితః
దుర్వాసా శ్శరణం యాతః
శ్ర్యర్వం తేనాసహాసినమ్.

పారవాత్స్యము.

అస్య విశ్వేశ్వరస్యేదం
శస్త్రం దుర్విషహం హి నః
తమేవ శరణం యాహి
హరిస్తే శం విధాస్యతి.

చతుర్థాహము · ఉదయకాలప్రార్థనము.

నారాయణ వాక్యము.

సాధుల హృదయము నాయది
సాధుల హృదయంబునేను సుజనములనెల్లన్
సాధులనేన యెఱుంగుదు
సాధులె యెఱుంగుదురు నాదు చరితము విప్రా.

ఓ దేవ బ్రాహ్మణా నీకును
సదయుడు నాభాగసుతుఁడు సవినుతగుణా
స్పదుఁ డిచ్చు నభయ మాతని
మది సంతసపఱచి వేఁడుమా శరణంబున్.

అంబరీషకృత స్తోత్రము

త్వమగ్నిర్భగవాన్ సూర్యస్త్వ సోమోజ్యోతిషాంపతిః
త్వమాపస్త్వంక్షితిర్వ్యోమవాయుర్మాత్రేంద్రియాణిచ.

ఇతి ఉదయకాలప్రార్థ సమ 21-7-04

భాగవత సప్తాహము - చతుర్థాహము.

శ్లో. రాజధానీ తతస్సాభూత్ సర్వయాదవభూభుజాం
మథురాభగవాన్ య(త్ర) నిత్యం సన్నిహితో హరిః

శ్లో. తస్యాంతు కర్హిచిచ్ఛౌరిః వసుదేవః(కృ)తోద్వహః
దేవక్యా సూర్యయా సార్థం (ప్ర)యాణే రథమారుహత్

కం. దుష్టుడు గు భగిని మెచ్చగ
నిష్టుండై రథము గడిపె దేవుడు గన్నాండదన్
శిష్టుడు గనని తగదర
దుష్టుడు గర్భంబు నిన్ను హరియించు జుమా.

శ్లో. సత్యవ్రతం సత్యపరం త్రిసత్యం సత్యస్య యోనిం నిహితం చ సత్యే
సత్యస్య సత్యమృతసత్యనే(త్రం) సత్యాత్మకం త్వాం శరణం (ప్ర)పన్నాః.

శ్లో. ఏకాయనోసౌ ద్విఫలస్త్రిమూలశ్చతూరసః పంచవిధః షడాత్మా
సప్తత్వగష్టవిటపో నవాక్షో దశచ్ఛదీ ద్విఖగో హ్యాదివృక్షః

శ్లో. త్వమేక ఏవాస్య సతః(ప్ర) సూతిః త్వం సన్నిధానం త్వమను(గ్ర)హశ్చ
త్వన్మాయయా సంవృతచేతసస్త్వాం పశ్యంతి నానా న విపశ్చితో యే.

సూర్యయా = నవోఢయా.

శ్లో. అథ సర్వగుణోపేతః కాలః పరమశోభనః

యర్హ్యేవాజనజన్మర్క్షం శాంతర్క్ష(గ్ర)హతారకమ్

శ్లో. ముముచుర్మునయో దేవాః సుమనాంసి ముదాన్వితాః

మందం మందం జలధరా జగర్జురనుసాగరమ్

నిశీథే తమ ఉద్భూతే జాయమానే జనార్దనే

దేవక్యాం దేవరూపిణ్యాం విష్ణుః సర్వగుహాశయః

ఆవిరాసీద్యథా ప్రాచ్యాం దిశీందురివ పుష్కలః.

శ్లో. తమద్భుతం బాలకమంబుజేక్షణం

చతుర్భుజం శంఖగదాద్యుదాయుధమ్.

శ్రీవత్సలక్ష్మం గలశోభికౌస్తుభం

పీతాంబరం సాంద్రపయోదసౌభగమ్.

శ్లో. మహార్హవైడూర్యకిరీటకుండల

త్విషా పరిష్వక్తసహస్రకుంతలమ్

ఉద్దామకాంచ్యంగదకంకణాదిభిః

విరోచమానం వసుదేవ ఐక్షత.

శ్లో. తాం గృహీత్వా చరణయోర్జ్ఞాతమాత్రం స్వసుస్సుతామ్

అపోథయచ్ఛిలాపృష్ఠే స్వార్థోన్మూలితసౌహృదః

భాగవత సప్తాహము - చతుర్థాహము.

శ్లో. యద్రోమరంధ్రపరిపూర్తి విధావదక్షా
వారాహజన్మని బభూవురమీ సముద్రాః
తం నామ నాథమరవిందదృశం యశోదా
పాణిద్వయాంతరజలైః స్నపయాంబభూవ.

గీ. జో జో కమలదళనేత్రా
జో జో మృగరాజమధ్య జో జో కృష్ణా
జో జో పల్లవకరపద
జో జో పూర్ణేందువదన జో జో యనుచున్.

పూతనా వాత్సల్యము.

శ్లో. సామంచ మంచూల మతి ప్రభాషితే
నిష్పద్యమానా నాఖిల జీవమర్మణో
విష్ణోర్యన్నేత్రే చరణాంభుజే మము:.
స్తనాగ్రాత్ ప్రపతితుర్దదర్శ.
రాక్షసా మహోగ్రదంష్ట్రాస్యం గిరికందరనాసికమ్
గండశైలస్తనం రౌద్రం ప్రకీర్ణారుణమూర్ధజమ్.

శకటభంజనము.

అథ స్మ యానస్య శిశోరధాల్పకప్రవాళ మృద్వంఘ్రిహతం వ్యవర్తత
విధ్వస్త నానారస కుప్యభాజనం వ్యత్యస్త చక్రాక్ష విభిన్న కూబరమ్.

తృణావర్త సంహారము.

ఏకదా? రోహమారూఢం లాలయంతీ సతీ సుతమ్
గరిమాణం శిశోర్వోఢుం న సేహే గిరికూటవత్.

వ్యవర్తత - విపరీతము పడెను - [illegible].

చతుర్థాహము - సాయంకాలోపన్యాసము.

శ్లో. తమంతరిక్షాత్పతితం కరాళం
విశీర్ణ సర్వావయవం శిలాయామ్
పురం యథా రుద్రశరేణ విద్ధం
స్త్రియో రుదంత్యో దదృశుస్సమేతాః.

శ్లో. పీతప్రాయస్య జననీ సుతస్య రుచిరస్మితమ్.
ముఖం లాలయతీ రాజన్ జృంభతో దదృశే జగత్.

శ్లో. ఖం రోదసీ జ్యోతిరనీకమాశాః
సూర్యేందువహ్నిశ్వసనాంబుధీంశ్చ
ద్వీపాన్నగాంస్తద్దుహితౄర్వనాని
భూతాని యాని స్థిరజంగమాని.

సీ. బాలకుఁ బాలు త్రావని
బాతెంతలు మెలు వెట్టుఁ బకపక నగియా
బాలుండాలము సేయుచు
నాలుకఁ గ్రొప్పలు విదిచె నంబుజాక్షీ.

తే. మోపాపడు మోగృహముల
నాపావఁగఁ బాలుదాల వనగపడకు స్త్రీం
గోపించి పిన్న పడుచుల
నాపేవగఁ బొమ్మకాను మావస్త్రం దత్తో

కం. వారిల్లు సొమ్ము తడవల
దోరంబుగు నెయ్యిఁ ద్రావి యుబినా కడవల్
పేరంటు నేసు ఱుండెడు
వారికి వారికిని దొడ్డ వాదమ్ము సతీ.

భాగవత పద్యాలు - చాటు పద్యాలు.

కం: వేలుపుల లెనా కంటెను
వేలుపు మది యెవ్వఁడను సువివేకవికేక నగిహా
వేలుపుల గోడపైనా
పారావత నే లనా బొఁడెం గలిసెనే.

ఉ: నమ్మిన దురవోవనా పట్టుచుండు మాం
తేఁ గడూ రాఁకలోడ తేలఁగట్టె
విఘులం దుఁదో తెవెలఁదినే కొమలుండు
రాచబిడ్డఁడైన దివ్వమూతె.

క: నాపట్టె హాట నందఁగఁ
జెప్పెది నే పట్టె నె నెబానెం దిదినా
దూపి 8 వెదల లను వానా
జూపెదనే ప్రైమ నీవయమ్ము లరాంగీ.

కం: తెలవయు కతెని(ప్రం)పఁగ
నెటక త్రినవలవవచ్చినెటు గుతేలూం
గదిపించె నే కుమారుఁడు
వెరామము నదిప ఇవ నగ యువిహారమె సాధ్వీ.

కం: కొడుకుల తేరని యెకసట
నడువగ వగదన్న మగని గాసై కొని నం
గాడుకుల గలిగెదరని పై
వడి నాడిడి వినుము శిశువ్యప సుతేలస్తీ.

చతుర్థాహము - సాయంకాలోపన్యాసము.

పా.

కలకంఠి మా వాడ గరితలమెల్ల
నీవెట్లు రాగల దని పొంచెదరుగు
తిండ్లలోపల నిడి యేమెల్లఁ దనత్రోవఁ
జూచుచు నెప్పుడు నాస్వామి నాకొఱ
తలపులమం(ద్ర)ల తాళంబులను బెట్టి
యున్న చందంబున నుందు నరయ
నా కయింటిలోనాడు నా కయింటిలోఁ బాడు
నా కయింటిలో నవ్వు నాకటుఁ దిట్టు
నా కట్టు వెకిరంబు నాకొఱకు చూపుగ
పత్త్రియూషణములు పరగఁ జేయు
నిట్లు నేసి పెనుక నెరబడఁ జూపు నా
కానరాదు రిత్తక డవులుండు.

శ్లో.

మాత్రా కింయదునాథ దేవి చషకం కింతేన వా తుంపయః
తన్నిస్త్ర ద్వదనాస్తి వా నిశినిశా కాఠాంధకారోదయః
లిమాకాన్వక్షియం గంనిశా ప్రపగతా దేవో తి మాతరు
శ్రుత్వా హరిర్వక్షోజాం శుక కృష్ణో ద్యతతరః కృష్ణస్వపుష్టాయు నః.

శ్లో.

కాళిందీ పులినే దరేషు ముసలే యూ పద్ధతః క్షేత్రితుం
గోపవతాంతర్భరి కంపయః పిబ పాదే వదిప్పత్ తేశభా
అథరం బాల్యతయా(ప)తా శపరా స్త్ర్యత్ పయః నూదాగర్భః
పాయాన్నిస్వశిభాం పృశన్ (పె)ముదితో క్షీరధపీతో హరిః

భాగవతోపన్యాసము - చతుర్థాహము

శ్లో:- కస్త్వం బాలబలానుజః కిమిహ తే మన్మందిరాశంకయా
యుక్తం తన్నవనీతపాత్రవివరే హస్తం కిమర్థం న్యసేః
మాతః కంచన వత్సకం మృగయితుం మా గా విషాదం క్షణాత్
ఇత్యేవం వరవల్లవీప్రతివచః కృష్ణస్య పుష్ణాతు నః.

శ్లో:- హేరేపేతని షణ్ణాబాల తగతే తిష్ఠన్ స గోపాలకే
యంత్రాంతస్థితదుగ్ధభాండమవక్రపశ్చాద్వ్యఘం టూరవ
వక్త్రాహాం తత్ర లాం జుట్యః క్షతశరః కంపం ఆపిబన్ యుక్షపయః
పాయాదాగత గోపికా నయనయోర్గండూషఫూత్కారకృత్.

మృద్భక్షణము

శా:- అమ్మా మన్ను దినంగ నే శిశువునో యాకొంటినో వెఱ్ఱినో
నమ్మం జూడకు వీరిమాటలు మదిన్ నన్నీవు గొట్టంగ దా
రిమ్మార్గంబు ఘటించి చెప్పెదరు కాదేనిన్ మదీయాస్యగం
ధమ్మాఘ్రాణము సేసి నా వచనముల్ తప్పైన దండింపవే.

మ:- కలయో వైష్ణవమాయయో యితర సంకల్పార్థమో సత్యమో
తలపన్ నేరక యున్నదాననొ యశోదాదేవి గానో పర
స్థలమో బాలకుడెంత యీతని ముఖస్థంబై యజాండంబు (ప్ర)
జ్వలమై యుండుట కేమి హేతువొ మహాశ్చర్యంబు చింతింపగన్.

దధిభాండ భంజనము

శ్లో:- సజాతకోపస్స్ఫురితారుణాధరం
సందశ్య దద్భిర్దధిమంథభాజనమ్.

చతుర్థాధ్యాయము - సాయంకాల పారాయణము.

[illegible]
[illegible]

శ్లో. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

క. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ఉ. [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

శ్లో. [illegible]
[illegible]

ఇతి సాయంకాల పారాయణము 21-7-2004.
బుధవారం.

భాగవతంలో పద్యములు · ఉపమాలంకారము ·

ఉదాహరణ పద్యములు · వృత్త్యనుప్రాసాలంకారము ·

(12/7/04)

క॥ ఒకనాకని చిత్తకావడి
నాకుఁగాకుఁ దరకించితాఁ జలనాకుఁగాకుఁడ డివే
తొకనాకని మొఱఁ గొనిచన
నాకుఁగాకుఁడ డిపెట్టు యిచ్చు సర్వనాథా.

క॥ ఒకఁడుడు మున్నె మదిరాన
నాకఁడు బలబాంధవె ట్టు నుతి కిపడనే
తొకఁడుడు మెట్టి తటాలన
నాకని క సుదాయ మాయ నాకఁడు నగఁగన్.

క॥ తప్పు గలకట్టు మన్నడు
గోపింపగ నాడి నిప్పుచ్చు కొని పోవాఁడుం
చెప్పడియాడు గఁడ నాకడు
(క్రి)ప్పులలో నిట్టునట్టుఁ గరికించు చున్నావా.

అథా సురవధము ·

శ్లో॥ కృష్ణ స్వామిష్టవిశ్వరురాజమంత్రై
రభ్యాన వనాంపుల్లద్యతే(ప్ర)బొర్షకాంః
సహాపవిష్టాంపులానేవిరేజు
శృదాయ ధ్యాంబ్యో రుహాకర్ణ నాయాంః.

వ॥ మాటిమాటికి (ప్రే)లమడి చియూరించుచును
నారుఁగాయలు దినుచుండు నాకఁట

పంచమాహాయము - ఉదయులకాలోపన్యాసము.

దొకనికంచుమునిని దాడిసి చయ్యనమ్రింగి
చూడతేదనినోరు చూపునాకటఁ
దేసురాఘ్నరబద్ధతెలమిఁ బన్నిదమాది
కూశొలని కూశొలనికుదుములనాకటఁ
దిన్నియుఁ దగఁ బంతియుడుట నెన్నెలిఅన
మనుజుబంతినగుండులాడునాకటఁ
కృష్ణఁ జూడుమనుచుఁ గికుఠంటుపురుమోల
మిఅభక్త్య రాశిమెసపు నాకఁడు
నవ్వునాకఁడు సఖుల నవ్వింపునాకఁడు
మున్నటూడు నాకఁడు ముఠయునాకఁడు

వత్సాపహారము

శ్లో.
తావత్సన్వేవత్సపాలాః
పశ్యేత్ జస్య తత్ తత్రాత్ (క్ష)
వ్యదృశ్యంత ఘనశ్యామాః
పీతకౌశేయవాససః.

శనైరధ్యాయ విమృజ్యలచనే
ముకుందముద్వీక్ష్య వినమ్రకంధరః
కృతాంజలిః (ప్ర)(శ్ర)యవాన్ సమాహిత
సవేపథుర్గద్గదయైడతేరయా.

భాగవతోపన్యాసము - పంచమదినము.

శ్లో. నౌమీడ్య తే౽భ్రవపుషే తటిదంబరాయ
గుంజావతంస పరిపింఛలసన్ముఖాయ
వన్యస్రజే కవలవేత్ర విషాణవేణు
లక్ష్మశ్రియే మృదుపదే పశుపాంగజాయ.

శ్లో. అహో భాగ్యమహో భాగ్యం నందగోపవ్రజౌకసామ్
యన్మిత్రం పరమానందం పూర్ణం బ్రహ్మ సనాతనమ్.

ధేనుకాసురవధ.

కాళీయమర్దనము.

శ్లో. తం ప్రేక్షణీయ సుకుమార ఘనావదాతం
శ్రీవత్సపీతవసనం స్మితసుందరాస్యమ్.
క్రీడంతమప్రతిభయం కమలోదరాంఘ్రిం
సందశ్య మర్మసు రుషా భుజయా చఛాద.

తచ్చిత్ర తాండవ విరుగ్ణ ఫణాసహస్రో
రక్తం ముఖైరురు వమన్ నృప భగ్నగాత్రః,
స్మృత్వా చరాచరగురుం పురుషం పురాణం
నారాయణం తమరణం మనసా జగామ.

నాగాంగనలస్తుతి.

శ్లో. న నాకపృష్ఠం న చ సార్వభౌమం న పారమేష్ఠ్యం న రసాధిపత్యమ్
న యోగసిద్ధీరపునర్భవం వా వాంఛంతి యత్పాదరజః ప్రపన్నాః.

భుజయా : భోగేన - శరీరం - శరీరం

పశుపాంగజాయ: పశుపాః గోపాః తేషాం అంగజాయ సే

పంచమ మాసము - ఉదయకాలపు న్యాసము.

① దావాగ్ని ② వస్త్రాపహరణము ③ గోపీవాక్యము

శ్లో. శ్యామసుందరతే దాస్యః కరవామ తవోదితమ్
దేహివాసాంసి సర్వజ్ఞ నోచేద్రాజ్ఞే బ్రువామహే.

శ్రీకృష్ణ వాక్యము.

శ్లో. భవత్యో యది మే దాస్యః మయోక్తం వా కరిష్యథ
అత్రాగత్య స్వవాసాంసి ప్రతీచ్ఛంతు సుమధ్యమాః

బ్రాహ్మణపత్నులు కృష్ణనారాధించుట.

శ్లో. దేశః కాలః పృథగ్ద్రవ్యం మంత్రం తంత్రర్త్విగగ్నయ
దేవతాయజమానశ్చ క్రతుర్ధర్మశ్చ యన్మయః

శ్లో. తద్బ్రహ్మపరమం సాక్షాత్ భగవంతమధోక్షజమ్
మనుష్యదృష్ట్యా దుష్ప్రజ్ఞా మర్త్యాత్మానో న తే విదుః

శ్లో. శ్యామం హిరణ్యపరిధిం వనమాల్య
బర్హధాతుప్రవాల నటవేషమనువ్రతాంసే
విన్యస్తహస్తమితరేణ ధునానమబ్జం
కర్ణోత్పలాలకకపోలముఖాబ్జహాసమ్.

గోవర్ధనోద్ధరణము.

21. మెరుగుగర్జనేలు లుబ్రావిక్రొవ్వి భువినాభీలుగ మదాభీలుడై
గిరిసంఘాతకఠోరపత్రదళనక్రీడాసమారంభుడు
ద్ధరదంభోళిధరుండు పురందరుడనుం బంటించ ఘోషంబుగ
గిరికిం బూంచుచు నేసివేయురదె నా కృష్ణుండు ప్రేపగన్.

భాగవతసప్తాహము - పంచమాహము

శా. ఉద్వృత్తంపదనమ్ము నందతనయో ద్యోగంబు నన్నెత్తె దుష్టా
మద్యాగంబు విసర్జనీయమనిరే మర్త్యుల్ వడిన్ మూకలై
విద్యుద్వల్లుల గప్పి గర్జనములన్ వేధించి గోపాల జనుల్
సద్యోమృత్యువుఁ బొంద జాల్ గురియుఁడీ శార్వంబు వార్యంబుగన్

గోపవాక్యము.

శ్లో. కృష్ణ కృష్ణ మహాభాగ త్వన్నాథం గోకులం ప్రభో
త్రాతుమర్హసి దేవాన్నః కుపితా ద్భక్తవత్సల.

శ్లో. ఇత్యుక్త్వైక హస్తేన కృత్వా గోవర్ధనాచలమ్
దధార లీలయా కృష్ణశ్ఛత్రాకమివ బాలకః.

శా. బాలుండీతడు కొండ దొడ్డది మహాభారంబునై యెంతగా
జాలంబోయిని దనిక్రింద నిలువన్ శంకింపగా బోలదే
శైలాంభోనిధి జంతుసంయుత ధరాచక్రంబు పైబడ్డనా
కేలల్లాడదు బంధులార నిలుఁడీ క్రిందం బ్రమోదంబుగన్

వేణుగానము.

ఆ. బాంధవమున నైనఁ బగనైన వగనైనఁ
బ్రేతి నయిన బ్రాణభీతి నయిన
భక్తి నయిన వారికిఁ బరతంత్రుఁడయుండు
జనులు మోక్షమునకు జనుదురధిప.

అక్రూరుడు బృందకు వచ్చుట.

ఉ. సూరులు లాత్మయే విభుని శోభిత పాద నఖాంకుర ప్రభం
జేరి భవాంధకారములఁ జెరకదాటుదురట్టి దేవరన్

పంచమాంకము - ఉదయకాల స్నానము.

వైరము లోఁదనై నచలువక్ ననుఁబెంచి శుభంబు సేసెనీ
పౌరణిమైన ప్రేమమున నఁగంసునిఁ బోలుచు ఖండుగల్గనే.

మ:- అలకభ్రాజితమై సుధాంశునిభమై హాసప్రభాభ్యాసమై
జలజాక్షంబయి కర్ణకుండలవిరాజద్గండమై యుస్నయా
జలజాతాక్షు ముఖంబు సూడఁగలుగన్ సత్యంబు వేనాళ్ళు
నావల దికేఁగుచున్న వేవనమ్ముగ ప్రాణంబు లెత్రవలన్

శ్లో:- నిమజ్జన్ తస్మిన్ సరితే జపన్ బ్రహ్మ సనాతనమ్
ఆవేదా పశ్యదక్రూరో రామకృష్ణౌ సమన్వితౌ.

ఉ:- నందనవృక్షఫలంబు సుగుణంబుల పుంజము గోపకామినీ
బృందము నోముపంట సిరిపెంట దయారసంబు యోగిబృందముల్
డెందములందు గ్రొందడికడిందనిధానము చేరవచ్చె నే
సుందరుఁ డారకుండు చనిమారము కన్నుల కఱ్వు దీఱఁగన్.

సీ:- వీడటే రక్కసి విగతజీవఁగ జన్నుఁ
బాలు ద్రావిన మేటి బాలకుండు
వీడటే నందుని వెలఁదికి జగమెల్ల
ముఖమందుఁ జూపిన ముద్దులాఁడు
వీడటే మందలో వెన్నలు దొంగిలి
దర్పించి మెక్కిన దావరీఁడు
వీడటే మొలయుంచు త్రె తలమానంబు
సూడలాడినట్టి సుందరుండు

భాగవతసప్తాహము - పంచమాహము

వేడుతేతున్న పురమటు వేష్ఠలంబు
వేనిబూండని జున్నంబు విగతఫలము
వేనిబలుకని వచనంబు విహగరుతము
వేనిజూడని చూడ్కులు వృథలు వృథలు.

మాలాకారుని వాక్యము.

కం. నీపాదకమల సేవయు
నీపాదార్చకులతోడి నెయ్యము నితాం
తాపార భూతదయయును
దాపస మందార నాకు దయచేయు గదే.

కం. సాగరసుబుద్ధితోడను
వాసురుపు(త్ర)ుని డెమ్ము మాతోదినవే
వాగడ మగుడుపుడు స్నవా
వేగ రణాభిలని శితవిశిభాస్వలను సే.

గోపికల వాక్యము ఉద్ధవునితో.

సీ. కాంచనరత్న సంఘటిత లసద్ధంబుతో
మాకుటీరంబులు మాధవునకు
వివిధ నరేం(ద్ర)సేవిత రాజధానియే
మా పల్లెయలు వంశమందునకు
సురభిపాదపలతా శోభితారామమే
మాయరణ్యాలు సింహమధ్యమునకు
కమనీయ లక్ష్మిగా గడురంగంబుతో
మాధేనువులు కంసమర్దనునకు

రూపవిభ్రములై పుణ్యగూఢతైన
మగవలమై మేయు మన్మథ మున్మథునకు
నెలతరంతరంగముల(గ)ష్టదేలతలను
బ్రుకృతి నభిపులటాల న(రి)యములుగారె.

కాలయవనునితో నారదుడు.

మ: యువనాశ్వప్రముఖ సమస్త భూపతులు బాహాగర్వగర్వోద్ధతిం
బవనుండు భ్రమలన్ హరించుచు పగిదిన్ భంజించియున్నల
దవులన్ గెల్వవు వారలన్ మడియో దర్పంబు తేకుండ యా
యువివేకస్థితి నొందియో వెఱచియో ప్రాన్యంబు నంజెందియో

శా: ఏమీ నారద నీవు చెప్పిన నరుండే రూపువాడెంతవా
డేమోరన్ విహరించునెవ్వడు సఖుండెందుండు నేపాటివా
స్సామర్థ్యంబున గర్గ్యయు లట్టిలువ్వు నస్త్రార్భవము శౌర్యంబు సం
గ్రామక్షోణి భరించి నిల్వగలడే గర్వాధ్యుడే చెప్పుమా

సీ: నీలజీమూత సన్నిభ శరీరము వాడు
తామరసాభ నేత్రముల వాడు
పూర్ణేందు బింబంబు బోలెడి మోము వాడు
స్ఫుటదీర్ఘ బాహువుల వాడు

భాగవత ప్రవచనము - పంచమ మాసము

శ్రీవత్సలాంఛనాంచిత మహోరము వాడు
కౌస్తుభమణి పదకంఠము వాడు

శ్రీకరపీతకౌశేయ చేలము వాడు
మకరకుండలదీప్తి మలయు వాడు

రాజయుం తంతవాడు నరాని వాఁడు
మఉసిది కర్కిలనెల్ల సుమె ఉయువాఁడు
తెలిసినవాళ్ళలందైన దిరుగువాఁడు
పట్టునేర్పి నఁగాని చాఁబడని వాఁడు

రుక్మిణీ కల్యాణము.

ఇతి ఉదయకాల ప్రవచనము 23-7-04

పంచమా వాము - సాయంకాలపు న్యాసము

సత్రాజిత్తు ఇంటికి (జని.

23.7.04

కం: పాపాత్ముల పాపములం
బాపంగా నోపునట్టి పద్మాక్షునిపై
బాపము గలదని నొడివిన
పాపాత్మని పాపమునకు బారము గలదే.

సీ: సమదవృషస్పంధ ఱయ ఘుంకారములు గావు
భీషణ కుంభీంద్ర బృంహితములు
వాయునిర్ఘత పద్మవన రేణువులు గావు
అరుణకిరింపా మహోద్ధతరజము
లోకేశ్వరుల తరంగాసారములు గావు
శక్రుధనుర్ముక్త సాయకములు
కలహంస సారస కాసారములు గావు
దనుజేంద్ర సైన్య కదంబకములు
కమలకహ్లార కుసుమ సంఘములు గావు
చటుల రిపుశూల ఖడ్గాది సాధనములు
కన్యనేవేల రణరంగ గమనవేల
వలదు వేగమ నిలువుము వలదు వలదు.

ఉ: దానవపుత్రి నన్నెమి మదిదైత్య సమానము త్రి నన్నేమి నీ
మానిత బాహుదుర్గముల మీటున నుండగ నేమి శంక నీ
లేనరు డెంత సంయుగరతోయుతమై కమకుశాంబ పత్రైన
మ్మానిని దన్ను భర్త బహుమానపురస్సర దృష్టి జూడగన్

భాగవతోపన్యాసము - పంచమహాపాపము

అరుపు విడుపు మనుచుఁ దాఁకె నడ్డము వచ్చి
అడవి సురలు నల్ల తాఁకి రకట
యొకట వలదె నిర్జరేంద్ర(ద్ర) అగాల్వనే
సురల తామసమును జూడ నరిది.

అధోముహూర్త పతన్నిస్సా నాగాదేశ తా స్త్రియః
యథోపదేశమేవ భగవాన్ తావత్త్రాపధర్మో వ్యయః

ఘనపదాడు వేలసెలలుండుచు నించరె వేదువేదనం
దనదశకంబు తజ్ఞ అవితానమలు గాంచిర నేత సూనులన్
వనయుఁ గనిట్లు పిల్లచెద కేనినపై వడిఁబు(త్ర) పే(త్ర) వ
ర్థనము నవాప్తిఁ (గ్ర) ష్టుఁడు మదంబు నఁదామర తంపరై బవిక్

గురుజనంబులవిను మూఢు కోట్ల పొఁద
నైనుబడె నమరి వేలనైనై సఁగ నూర్వ
రన్నఁ దద్బల రాశినైన్నఁ దరమె
శాంతినైన నుదామర చూంతినైన.

ఉక్తంబుల నాముల దూతసమయము నే.

అదాబ్రవీన్ భావాభిబుతైర్వచితార్గవాం
ధర్మతత్వచనైర్నరుక్ష్య వదనప్పైవృషాం
తామసాద్భుతశ్రైదర్ఛి దుష్పరాజస్వచ్ఛదితః
సంకర్షణం పరిహాసన చాపే తాలే చ్ఛదితః.

బాణాపాత్ర్యయు శివునిలే →

పంచమా హాయిలు - సాయంకాల పద్యాలు

శ్లో. దోస్సహస్రం త్వయా దత్తం పరం భారాయ మేఽభవత్
త్రిలోక్యాం ప్రతియోద్ధారం నలభే త్వదృతే సమమ్.

శ్లో. తచ్ఛ్రుత్వా భగవాన్ క్రుద్ధః కేతుస్తే భజ్యతే యదా
త్వద్దర్పఘ్నం భవేన్మూఢ సంయుగే మత్సమేన తే.

శ్లో. బాణస్య మంత్రి కుంభాండశ్చిత్రలేఖా చ తత్సుతా
సఖ్యపృచ్ఛత్సఖీం చోషాం కౌతూహలసమన్వితా.

శ్లో. దృష్టః కశ్చిన్నరస్స్వప్నే శ్యామః కమలలోచనః
పీతవాసా బృహద్బాహు ర్యోషితాం హృదయంగమః

ప. కమనీయ సంగీత కవితా కోవిదులకుం
బురుష గంధర్వ కిన్నరులు వీరె
సతత యౌవనయుత చ్ఛావిహారులు సిద్ధ
సాధ్య చారణ నభశ్చరులు వీరె
ప్రవిమల సౌఖ్య సంపద్వైభవ సుధా
శన మరుద్దైత్య రాక్షసులు వీరె
నిరుపమ రుచికళాన్విత రాజరూపులై
పొగడొందు యదువృష్ణి పన్నగులు వీరె
చూడుమని నేర్పు దీపింప జూపుటయును
చిత్రము నిజమనోరథ సిద్ధి వడయ
జాల మించిన మర్త్యపత్న్యలతాధి
పతుల జూపు మగవత్సి నప్పద్మనయన.

ఉ:- మాళవకొంకణా(ద)విడ మత్స్య పుళింద కళింగ భోజనే
పాళ విదేహ పాండ్యకురు బర్బర సింధుయవ గంధరాంధ్ర బం
గాళ కరూశ టెంకణా (త్రి)గర్త సురాష్ట్ర మరాట లాట పాం
చాలనిషాద ఘూర్జర తసాళ్వ యమహో ... లు వేరువేరవే.

ఉ:- సింధురవైరి వి(క్ర)ముడు శీతలమున్ యమునా మరాళకాపయ
స్సింధు పవిత్ర నిర్మల విశేషయశో విభవుండు శౌర్యజై
ర్వాంధ తిపృక్షిత శని కరాంధ తమః పటలార్కుఁడీశ్వర
సింధుని గాఁడు మాగధుని సద్బుజ పాదశ్వసు లెంగృహోదర.

ఉ:- సంగరరంగ నిర్దళిత చండవిరోధి వరూధినీ శమా
తంగ తురంగ సద్భటరథ(ప్ర)కరై కభుజా ప్రతాపుఁ డుంభగా
భంగపరా(క్ర)మ(ప్ర)కట భవ్యయశో మహనీయ మూర్తి నా
శాంసుతుఁ డైన చూడు తరళీకృత చారు తురంగ లమానా.

మ: ద్విజున శాపము సూనృత(వ)తము సద్బుత్రిన్ భుజా
గర్వమున్ విజయా టోపము జాపసైన్యటో యతిధి విస్ఫూర్తి
వి సు యుంగల్గుని రక్షనే నాదరా ల(య)దిపతుల నారం జూడుపడ
త్రిభూర్జ జభేమార్క్షనమా(త)నందనుల సంప్రాప్తైక పాలకులన్.

మ:- బలిమిన్ సర్వనృపాలుర న్నదిమి కప్పంబుల్ దగం గొంచు ను
జ్జ్వలతేజో విభవాతిరేకమున భాస్వత్కీర్తి శోభిల్లగా
చాలు పొందం దసురాజరాజు నమహో భూరి(ప్ర)తాపంబులుం
గలదుర్యోధను జూడు సోదరయుతుం గంగా పుత్రసన్.

పంచమాధ్యాయము - సాయంకాల ప్రార్థనము.

ఉ:- శారదనీరదాబ్జ ఘనసార సుధాకరకాంతి చంద్రికా
సారపటీర వర్ణయుడు సత్త్వము సత్త్వమనాయకుం బ్రహ్మ
త్రికృపాలకాననవసు తాకన మూర్తి (ప్ర)లంబదైత్య సం
హారుని, గామపాలుని హలాయుధు, జూడుమయు దైత్యనందనా

కమనీయ శుభగాత్రు, గంజాతదళనేత్రు
వసుధాకళత్రు, పావన చరిత్రు.

సత్యసంకల్పుని శాంతు (గ) వికల్పు
నతపక్షగాకల్పు నాగతల్పు

కౌస్తుభమణిభూషు గంభీరమృదుభాషు
(శ్రి)తజనపోషు నంచితవేషు

నీలనీరదకాయు నిర్జితదేహయు
ధృతపీతకౌశేయు నతవిధేయు.

నఘుమహాగదవైద్యు వేదాంతవేద్యు
దివ్యమునిసన్నుతామోదు ధీరపాదు
శిష్టవరసద్గుణాలంకరిష్ణు కృష్ణు
జూడుమైత్రేయ తులబాలు సుభగతిం.

ఇంతి మదీయ మానసథ నెల్లపరించు నమస్కారి నిత్యాయం
బంతమెలర్ప వాలసి పటభాగ నిరూపిలు, జేసి నటి
యంతటి పృథ్వీమూర్తి గానియాడు, గనేర్తునె నీమతిత్రుమున
వింతలనాతని మహాతవేరు లంబు బలంబు నైవుమహా

భాగవత సప్తాహము - పంచమాహము

శ్లో. నారదాత్తు మహాకర్మ వార్తాం బుద్ధ్వా స్వకర్మణ
ప్రయయుః యదుః శోణితపురం కృష్ణయుః కృష్ణపాలితాః

శ్లో. ఆసీత్సుతుములం యుద్ధమద్భుతం రోమహర్షణమ్
కృష్ణ శంకరయో రాజన్ ప్రద్యుమ్న గుహయోరపి.

నృగచరిత్రము

శ్లో. ఏకదా పవనం జగ్మూ రాజన్ యదుకుమారకాః
విహర్తుం సాంబ ప్రద్యుమ్న చారుభాను గదాదయః

శ్లో. కృకలాసం గిరినిభం వీక్ష్య విస్మిత చేతసః
తస్య చోద్ధరణే యత్నం చక్రుస్తే కృపయాన్వితాః

శ్లో. నృగో నామ నరేంద్రోహం ఇక్ష్వాకు తనయః ప్రభో
దానేష్వాఖ్యాయమానేషు యది తే కర్ణమస్పృశన్.

పౌండ్రక వాసుదేవ వధ

శ్లో. నందవ్రజం గతే రామే కరూషాధిపతిర్నృప
వాసుదేవోహమిత్యజ్ఞో దూతం కృష్ణాయ ప్రాహిణోత్

శ్లో. దృష్ట్వా తమాత్మనస్తుల్యం వేషం కృత్రిమమాస్థితమ్
యథా నటం రంగగతం విజహాస భృశం హరిః.

శ్లో. దగ్ధ్వా వారాణసీం సర్వాం విష్ణోశ్చక్రం సుదర్శనమ్
భూయః పార్శ్వముపాతిష్ఠత్ కృష్ణస్యాక్లిష్టకర్మణః

ద్వివిద వధ

పంచమాధ్యాయము - సాయంకాల పద్యములు.

హస్తిపుర కర్షణము.

శ్లో: దుర్యోధనసుతాం రాజన్ లక్ష్మణాం సమితింజయః
స్వయంవరస్థామహరత్ సాంబో జాంబవతీసుతః.

శ్లో: స్తో[illegible]త్వయి తాన్వేతి తాన్ రామః సన్నద్ధాన్ వృష్ణిపుంగవః
నైచ్ఛత్ కురూణాం వృష్ణీనాం కలిం కలిమలాపహః.

దుర్యోధన వాక్యము.

శ్లో: అహో మహచ్చిత్రమిదం కాలగత్యా దురత్యయా
ఆరురుక్షత్యుపానద్వై శిరో ముకుటసేవితమ్.

కం: తామట తలఁ పండలలఁట
యేమఁట పాదుకలమఁట గఱింపఁగ రాజ్య
శ్రీమదము నిచ్చెడిన
యీమనుజాధముని మాటకేమనవచ్చున్.

అద్యనిష్కౌరవాముర్వ్యాం కరిష్యామీత్యమర్షితః
గృహీత్వా హలముత్తస్థౌ దహన్నివ జగత్త్రయమ్.

షోడశ సహస్ర స్త్రీ సంగతుని శ్రీకృష్ణుని నారదుడు చూచుట

శ్లో: నరకం నిహతం శ్రుత్వా తథోద్వాహం చ యోషితామ్
కృష్ణేనైకేన బహ్వీనాం తద్దిదృక్షుః స్మ నారదః.

శ్లో: తస్యావనిజ్య చరణౌ తదపస్స్వమూర్ధ్నా
బిభ్రజ్జగద్గురుతరోऽపి సతాం పతిర్హి.

బ్రహ్మణ్యదేవనిలయము యజ్ఞ గానము యుక్తం
తస్యైవ యుష్మరణా శౌచ మశేష తీర్థమ్.

ఒకచోట నుచిత సంధ్యోపాసనాసక్తు
నొకచోటఁ బౌరాణికోక్తికలు
నొకచోటఁ బంచయజ్ఞాచితకర్మని
నొకచోట నమ్రతోపయోగులు
నొకచోట మఖ్యానోద్యోగ సుపవిత్రని
నొకచోట దివ్యభూషోజ్జ్వలాంగు
నొకచోట తత్త్వసుదాన తత్పరులని
నొకచోటని జస్వతంత్ర కర్మయుక్తు
నొకచోటను సంగీతయుక్తచిత్తు
నొకచోటను జలకేళియుతవిహారు
నొకచోటను సుప్రసన్నాంబరోపయుక్తు
నొకచోటను బలభద్రయుక్త చరితు

సకలార్థ సంవేది యొకయింటిలోపల
జెలికాడు ముఖ్యటలాసపుచుండు
విపులయశోనిధి వేఱొక యింటిలో
సరసిజాననఁ గూడి సరసమాడు
ఒండొరితదళాక్షుఁ డొండొకయింటిలోఁ
దరుణి కివ్వారవల్లరులు గుచ్చు
గరుడావహనిధి మఱియొక యింటిలో
జెంగూడి పాడియుంచు సేయుచుండు

పంచమో పాఠము - సాయంకాలోపాసనము.

వికటతమల నయనుఁ దొకయంటిగ నవ్వు
(బు) వి మో ల్ఞుఁ దొకటఁ జూడుచుండు
యోగజన విధేయుఁ దొకయంటు సుఖగోష్ఠి
సలుపు ననఘుఁ దొకటఁ జెలఁగుచుండు.

జరాసంధవధ.

శ్లో. యేనవృకోదరః పార్థస్తస్మై బ్రాహ్మణనాస్మయుషే
యేనయోర్ణ్యలు తేయంమాం కృష్ణంజానీహితేప్రభు
రిపు.

శ్లో. ఏకంపాదం పదా(క్ర)మ్య దోర్భ్యామన్యం(ప్ర)గృహ్యసః.
గదతః పాటయామాస శాఖామివ మహాగజః.

ఇతి పంచమదివస సాయంకాలోపాసనము
24-7-2004.

భాగవతోపన్యాసము - ఉద్ధరణము

రాజసూయము

శ్లో. ద్వైపాయనో భరద్వాజః సుమంతుర్గౌతమోఽసితః ।
వసిష్ఠశ్చ్యవనః కణ్వో మైత్రేయః కవషస్త్రితః ।
విశ్వామిత్రో వామదేవస్సుమతిర్జైమినిః క్రతుః
పైలః పరాశరో గర్గో వైశంపాయన ఏవ చ
దుర్వాసాః కశ్యపో ధౌమ్యో రామో భార్గవ ఆసురి
వీతిహోత్రో మధుచ్ఛందో వీరసేనోఽకృతవ్రణః ।

శిశుపాల వాక్యము

శ్లో. అవలిప్తస్య మూర్ఖస్య స్వేకేశవంస్తే లుమిష్టతః ।
తథం భేష్యన తేజసావ్యశతధేయం విదీర్యతే ।

కృష్ణ వాక్యము

శ్లో. అపరాధశతం క్షామ్యం మయాహ్యస్యపితృష్వసః
పుత్రస్యతే వధార్హస్య మాత్వం శోకే మనః కృథాః

శ్లో. వ్యాహరచ్ఛిరః క్రుద్ధశ్చక్రేణామితకర్షణః ।
సపపాత మహాబాహుర్వజ్రహత ఇవాచలః ।

శ్లో. తతః కమలపత్రాక్షం కృష్ణం లోకనమస్కృతం
వవందే తత్తదా తేజో వివేశ నరాధిప ।

సాల్వవధ

శ్లో. ఇతి మూఢః ప్రతిజ్ఞాయ దేవం పశుపతిం ప్రభుమ్
ఆరాధయామాస నృపః పాంసుముష్టిం సకృద్గ్రసన్

షష్ఠాహము - ఉదయకాల ప్రాసంగము.

శ్లో. జహార తేనైవ శిరస్సకుండలం కిరీటయుక్తం పుర
మాయసోహతిః
వజ్రేణ వృ(త్ర)స్య యథా పురందరో బభూవ వహ్నే
వవస్త్రదాస్తణాః.

బలరామ తీర్థయా(త్ర).

శ్లో. హర్షితస్స పరీవారః కృతాసన పరి(గ్ర)హః
రోమహర్షణమాసీనం మహర్షేశ్శిష్యమైక్షత.

శ్లో. యద్యేత ద్(బ్ర)హ్మహత్యాయాః పావనం లోకపావన
చరిష్యతి భవాన్ లోకసం(గ్ర)హోనాన్యచోదితః.

కుచేలోపాఖ్యానము.

శ్లో. సా వాగ్యయా తస్య గుణాన్ గృణీతే
కరౌ చ తత్కర్మకరౌ మనశ్చ
స్మరేద్వసంతం స్థిర జంగమేషు
శృణోతి తత్పుణ్యకథాస్స కర్ణః.

శ్లో. శిరస్తు తస్యోభయ లింగమానమే
త్తదేవ యత్పశ్యతి, తద్ధి చక్షుః
అంగాని విష్ణోరథ తజ్జనానాం
పాదోదకం యాని భజంతి నిత్యమ్.

శ్లో. కృష్ణస్యాసీత్సఖా కశ్చిద్బ్రాహ్మణో(బ్ర)హ్మ విత్తమః
విరక్త ఇం(ద్రి)యార్థేషు (ప్ర)శాంతాత్మా జితేం(ద్రి)యః.

భాగవతం పద్యములు - షష్ఠ్యంతములు.
వామాక్షివాక్యములు.

శ్లో. ఆస్తే? ఘనా ద్వారవత్యాం భోజవృష్ణ్యంధకేశ్వరః
స్మరతః పాదకమల మాత్మానమపి యచ్ఛతి.
కిమర్థకామాన భజతే నాత్యభీష్టాన్ జగద్గురుః

శ్లో. ఇతి సంచిత్య మనసా గమనాయ మతిం దధే
అప్యస్త్యుపాయనం కించిద్ గృహే కల్యాణి దీయతామ్

శ్లో. యాచిత్వా చతురో ముష్టీన్ విప్రాన్ పృథుకతండులాన్
చేలఖండేన తాన్ బద్ధ్వా భర్త్రే ప్రాదాదుపాయనమ్

సీ. ఇందీవర శ్యాము వందితసుత్రాము
గరుణాలవాలు భాసురకపోలు
కౌస్తుభాలంకారు గామితమందారు
సురుచిరతా దాక్షిణ్యసురకరణ్యు
సార్వజ్ఞుని భవమధ్యు, సకలలోకారాధ్యు
ఘనుని (శ్రీ) హస్తభుగత్రినస్తు.
ఖగకులాధిపయాను గౌశేయపరిధాను
బన్నగశయను నబ్జాక్షనయను

మకరకుండల సద్భూషు మంజుభాషు
నిరుపమాకారు ~~దు~~ దుగ్ధసాగరవిహారు
భూరిగుణసాంద్రు యదువంశాంభోధిచంద్రు
విష్ణు రోచిష్ణు జిష్ణు సహిష్ణు కృష్ణు.

షష్ఠాధ్యాయము - ఉదయకాల ప్రశ్నము

శ్లో. అథోపవేశ్య పర్యంకే స్వయం సఖ్యుః సమర్హణమ్
ఉపహృత్యావనిజ్యాస్య పాదౌ పాదావనేజనీః.

శ్లో. అగ్రహీచ్ఛిరసా రాజన్ భగవాన్ లోకపావనః
వ్యలింపద్దివ్యగంధేన చందనాగురు కుంకుమైః.

స్త్రీలు తమలో అనుకొనుట

శ్లో. కిమనేన కృతం పుణ్యమవధూతేన భిక్షుణా
శ్రియా హీనేన లోకేఽస్మిన్ గర్హితేనాధమేన చ.

కృష్ణవాక్యము

శ్లో. అపి బ్రహ్మన్ గురుకులాద్భవతా లబ్ధదక్షిణాత్
సమావృత్తేన ధర్మజ్ఞ భార్యోఢా సదృశీ న వా.

శ్లో. అపి నః స్మర్యతే బ్రహ్మన్ వృత్తం నివసతాం గురౌ
గురుదారైశ్చోదితానామింధనానయనే క్వచిత్.

శ్లో. కిముపాయనమానీతం బ్రహ్మన్ మే భవతా గృహాత్
అణ్వప్యుపాహృతం భక్తైః ప్రేమ్ణా భూర్యేవ మే భవేత్.

శ్లో. క్వాహం దరిద్రః పాపీయాన్ క్వ కృష్ణః శ్రీనికేతనః
బ్రహ్మబంధురితి స్మాహం బాహుభ్యాం పరిరంభితః.

శ్లో. అధనోఽయం ధనం ప్రాప్య మాద్యన్నుచ్చైర్న మాం స్మరేత్
ఇతి కారుణికో నూనం ధనం మేఽభూరి నాదదాత్.

(113) ఉపహృత్య - ఉపాయనం దత్వా, అవనిజ్య: ప్రక్షాళ్య. పాదావనే-జనం: పాదాంబు:

భాగవతోపన్యాసము - షష్ఠావము.

ప్రతస్వయం తయాయము త్రైః ప్రవిష్టో నిజమందిరస్య
మణి స్తంభ శతోపేతం మహాద్ర భవనం యథా

దేవకీదేవికి వ్రతకుమారుల దెచ్చి చూపుట.

దేవకీ వాక్యము.

తథాపి తురుతం కామం యువాం యోగేశ్వరేశ్వరౌ
భోజరాజహతాన్ పుత్రాన్ కామయే ద్రష్టుమాహృతాన్

ఏవం సంచోదితౌ మాత్రా రామః కృష్ణశ్చ భారత
సుతలం సంవివిశతుర్యోగమాయాముపాశ్రితౌ.

బలి వాక్యము.

ధేయయుద్రై నమో భగవతే నారయ పరమాత్మనే కుంఠా
య సమస్త భక్తవరదాయ నమః పురుషోత్తమాయ కృ
ష్ణాయ మునీంద్ర వంద్య చరణాయ సురారి హరాయ సాంఖ్య యో
గాయ విమల భాస్వదలంకాయ రథాంగధరాయ వేధసే.

సుభద్రా వివాహము.

దుర్యోధనాయ రామస్తాం దాస్యతీతి నచాపరే.
తల్లిప్సుః స్వయతీర్థార్థి త్రిదండీ దావకామగాత్.

రాముని వాక్యము.

చెనుడెంచె నన్నయములకు నే
వినయముగా వెంపుమి వటువేరల నిలువుం
డని నారయు పవనంబున
సునిశియన సుభద్ర సేవకానలు పుమున్నన్.

కృష్ణ వాక్యము.

వయిసు సువాలు సుబ్బిబాలి నిషాలు వేలు.

షష్ఠాహము - ఉదయకాల ఉపాసనము.

మనసు మర్కటంబు తేమియు మనసు తెలిసి
యున్నయుండినగా వృత్తేవలు సుసుపదగునె.
కన్నెనది దేవదేవు తెలిసి కావున్నానులగు.

కం. పేరుమహోల్లాలు ఘునులపు
చారంబగు ని ట్ట్లాడె సంయుయులకు ముద
గోరితవెల యు గగన్నతేతె
గారాశిల శిల్ప షష్ఠి యుగా దనువారల.

సుభద్ర.

కం. మాఇంద్రప్రస్థము గని; నారాపాండుపుల బోచి నారా సుఖులై
వారంద బునాతమోను; న్నారా వెరాగ్రగ గ్ని నరునే యుగుయుర.

ఋషిసహితుడై కృష్ణుడు మిథిలకేగుట.

శ్లో. కృష్ణస్యాసీద్ద్విజశ్రేష్ఠః శ్రుతదేవ ఇతి శ్రుతః
కృష్ణైకభక్త్యా పూర్ణార్థః శాంతః కవిరలంపటః
స ఉవాస విదేహేషు మిథిలాయాం గృహాశ్రమీ
అనీహయాగతాహార్య నిర్వర్తితనిజక్రియః.

శ్లో. తథా తద్రాష్ట్రపాలోంగ బహులాశ్వ ఇతి శ్రుతః
మైథిలో నిరహంమాన ఉభావప్యచ్యుతప్రియౌ.

శ్లో. నారదో వామదేవోత్రిః కృష్ణో రామోసితోరుణిః
అహం బృహస్పతిః కణ్వో మైత్రేయశ్చ్యవనాదయః.

ఆహార్యం - భోజనం.

ఇతి ఉదయకాలపు ఉపాసనము. 27-7-04.
మంగళవారం.

27-I-06

భాగవత ప్రసాదము - షష్ఠ హాము

రాజవాక్యము

శ్లో. దేవాసురమనుష్యేషు యే భజంత్యశివం శివమ్
ప్రాయస్తే ధనినో భోజా న తు లక్ష్మ్యాః పతిం హరిమ్

శుకవాక్యము

శ్లో. నివృత్తేష్వశ్వమేధేషు రాజా యుష్మత్పితామహః
శృణ్వన్ భాగవతాన్ ధర్మాన్ పప్రచ్ఛేదమచ్యుతమ్

భగవద్వాక్యము

శ్లో. యస్యాహమనుగృహ్ణామి హరిష్యే తద్ధనం శనైః
తతోऽధనం త్యజంత్యస్య స్వజనా దుఃఖదుఃఖితమ్
స యదా వితథోద్యోగో నిర్విణ్ణః స్యాద్ధనేహయా
మత్పరైః కృతమైత్రస్య కరిష్యే మదనుగ్రహమ్

శుకవాక్యము

శ్లో. వృకో నామాసురః పుత్రః శకునేః పథి నారదమ్
దృష్ట్వాశుతోషం పప్రచ్ఛ దేవేషు త్రిషు దుర్మతిః
స ఆహ గిరిశం దేవముపధావాశు సిద్ధ్యసి
యోऽల్పాభ్యాం గుణదోషాభ్యామాశు తుష్యతి కుప్యతి
ఇత్యాదిష్టస్తమసుర ఉపాధావత్స్వగాత్రతః
కేదార ఆత్మక్రవ్యేణ జుహ్వానోऽగ్నిముఖం శివమ్
దేవాత్ప్రవవ్రే పాపీయాన్ వరం భూతభయావహమ్
యస్య యస్య కరం శీర్ష్ణి ధాస్యే స మ్రియతామితి

ఉపాధావత్ : ఆరాధయామాస

సప్తాహము - సాయంకాల ఉపన్యాసములు.

శ్లో. సతద్వారపరిష్కార్థం శంఖమూర్ధ్ని కిలాసురం
స్వహస్తం దాతుమారేభే స్వేచ్ఛ భృత్యవత్సలః.

శ్లో. అజానంతశ్చ తద్విధిం తూష్ణీమాసన్ సురేశ్వరాః
తతో వైకుంఠమగమద్భాస్వరం తమసః పరమ్.

శ్లో. తం తథా వ్యసనం దృష్ట్వా భగవాన్ వృజినార్దనః
దూరాత్ప్రత్యుదియాద్ధృత్వా వటుకో యోగమాయయా

శ్లో. ఏవం తత్త్వం గతద్వత్త్వం నవయం శ్రద్ధధే మహా
యాదక్షశాపాత్పైశాచ్యం ప్రాప్తః ప్రేతపిశాచరాట్

శ్లో. అథ పతచ్ఛిన్న శరావ ప్రావత ఇవక్రోశాత్
జయశబ్దో నమశ్శబ్దః సాధుశబ్దశ్చ భవద్దివి.

భృగు మహర్షి త్రిమూర్తుల పరీక్షించుట.

శ్లో. సరస్వత్యాస్తటే రాజన్ ఋషయస్సత్రమాసత
వితర్కస్సమభూత్తేషాం త్రిష్వధీశేషు కో మహాన్.
తస్య జిజ్ఞాసయా తే వై భృగుం బ్రహ్మసుతం నృప
తజ్జ్ఞప్త్యై ప్రేషయామాసుస్సోఽభ్యగాద్బ్రహ్మణస్సభామ్

శ్లో. న తస్మై ప్రహ్వణం స్తోత్రం చక్రే సత్త్వపరీక్షయా
తస్మై చుక్రోధ భగవాన్ ప్రజ్వలన్ స్వేన తేజసా.

భాగవత ప్రశ్నసము - షష్ఠాధ్యాయ

శ్లో. తతః కైలాసమగమత్ స తం దేవో మహేశ్వరః
పరిరబ్ధుం సమారేభే ఉత్థాయ భ్రాతరం ముదా.

మునిస్తగామ వైకుంఠం య(త్ర) దేవో జనార్దనః
శ్లో. శయానం (శ్రి)య ఉత్సంగే పదా వక్షస్యతాడయత్

శ్లో. తత ఉత్థాయ భగవాన్ సహ లక్ష్మ్యా సతాం గతిః
స్వతల్పాదవరుహ్యాథ ననామ శిరసా మునిమ్

శ్లో. తన్నిశమ్యాథ మునయో విస్మితా ముక్తసంశయాః
భూయాంసం (శ్ర)ద్ధధుర్విష్ణుం యతశ్శాంతిర్యతో౽భయ

(పూర్వ) మృత వి(ప్ర) కుమారుల దెచ్చుట

శ్లో. ఏవం సంభాషితో వి(ప్ర)ః ఫల్గునేన పరంతప
జగామ స్వగృహం (ప్రీ)తః పార్థవీర్యం నిశామయన్

(ప్ర)సూతికాల ఆసన్నే భార్యాయా ద్విజసత్తమః
పాహి పాహి ప్రజాం మృత్యోరిత్యాహార్జునమాతురః

శ్లో. న్యరుణత్సూతికాగారం శరైర్నానాస్త్రయోజితైః
తిర్యగూర్ధ్వమధః పార్థ శ్చకార శరపంజరమ్

శ్లో. తతః కుమారః సంజాతో వి(ప్ర)పత్న్యా రుదన్ముహుః
సద్యో౽దర్శనమాపేదే సశరీరో విహాయసా.

శ్లో. తతస్తే లబ్ధ ద్విజసుతా న్వాని స్వర్క(ప్ర)తి(ప్ర)తః
అగ్నిం వివిక్షుం కృష్ణేన (ప్ర)త్యాక్త(ప్ర)త్యాషేధతా.

న్యరుణత్ : ఆవృత్తవాన్.

షష్ఠాహము - సాయంకాలోపన్యాసము.

శ్లో. ఇతిసంభాష్య భగవాన్ సజ్జనేన మహేశ్వరః
దివ్యం స్వరథమాస్థాయ ప్రతీచిం దిశమావిశత్.
సప్తద్వీపాన్ సప్తసింధూన్ గత్వా సప్తగిరీన్ తథా
లోకాలోకం తథాతీత్య వివేశ సుమహత్తమః.

శ్లో. దదర్శ తద్భోగసుఖాసనం విభుం మహానుభావం పు
రుషోత్తమోత్తమమ్ సాంద్రాంబుదాభం సు
పిశంగవాససం ప్రసన్నవక్త్రం రుచిరాయతేక్షణమ్
మహామణివ్రాత కిరీటకుండల ప్రభాపరిక్షిప్త
సహస్ర కుంతలమ్ ప్రలంబ చార్వష్టభుజం సకౌ
స్తుభం శ్రీవత్సలక్ష్మాంగం వనమాలయావృతమ్.

శ్లో. సుఖం స్వపుర్యాం నివసన్ ద్వారకాయాం శ్రియః పతిః
సర్వసంపత్సమృద్ధాయాం సంవృతో వృష్ణిపుంగవైః

ఉ. అరవిందాక్ష పదాంబుజాతయుగళధ్యానానురాగక్రియా
సరసాలాపవిలోకనానుగతవంచత్ప్రేష్ఠకేళీరతిం
దరుణుల్ నాథుబెడాయు వేలుమహోత్సాహంబునం
జొక్కెటత్త్వరత్రై యొుండుదలంప కుండిరిల
విభ్రాంతాత్మత్రైభూవరా.

భాగవత సప్తమ స్కంధము · షష్ఠ స్కంధము

మ. హరినామాంకిత తైల సన్నగిల తెలుకమాటాలంచు మూఢ
తుల్యలన్
విరతింబొందఁగ జాలకుండు రఁటు యత్నశాలుర
నీక్షింపుమమున్
బరరంభింపు మమ్ముఁ బాడుమున్ నగుము సంభాషింపు
ము నృత్యముం
దరులానంద నిమగ్నతా టకిల చూద్యంబే మభూవల్లభా

ఉ. ఏను మృత్యుయుండ నాడు నని యుంతభయంబు మదంబులోం
లన్
మానుము సంభవంబు గలమానవకోటికిఁ జావు నిక్క
మౌ
గానహరిం దలంపుము కగల్గదు జన్మము నీకు ధాత్రిపై
మానవనాథ పొందెదవు మాధవలోకనివాస సౌఖ్యముల్

ఇతి సాయంకాల పన్నావ్ సమ 27-7-04

27/7/04

భాగవత ప్రవచనము - సప్తాహము ([illegible])
ఉదయకాల ప్రవచనము.
శ్రీ రుక్మిణీ కల్యాణము.

శ్లో. ఆనర్తాధిపతి శ్రీమాన్ రైవతో రేవతీం సుతామ్
బ్రహ్మణా చోదితః ప్రాదాద్బలాయేతి పురోదితమ్

మ. భగనాథుండమరేంద్రు గెల్చి సుధ మున్ గైకొన్న చందంబునన్
జగతీనాథుల జైద్యపక్షచరులన్ సాల్వాదులం గెల్చి భ
ద్రగుడై చక్రి వరించె భీష్మకసుతన్ రాక్షోవిధిన్ రమా
భగవత్యంశభవన్ మహాగుణమణిన్ బాలామణిన్ రుక్మిణిన్.

శా. కల్యాణాత్మకమైన విష్ణుకథలాకర్ణించుచున్ ముక్తవై
తల్పం డెవ్వడు తృప్తుడౌ నతివినంగా శ్రోత తా ముందునా
కల్పం బెవ్వడు భూసురోత్తమ మహాయోగంబులం దే రుక్మిణీ
కల్యాణంబు వినంగ నాతు మదిలోఁ గౌతూహలంబయ్యెడిన్

కం. భూషణములు చెవులకు బుధ
తోషణములనేక జన్మ దురితౌఘ విని
శ్శోషణములు మంగళకర
ఘోషణములు గరుడగమను గుణభాషణముల్.

శ్లో. రాజాసీద్భీష్మకో నామ విదర్భాధిపతిర్మహాన్
తస్య పంచాభవన్ పుత్రాః కన్యైకా చ వరాననా

శ్లో. సోపశ్రుత్య ముకుందస్య రూపవీర్యగుణశ్రియః
గృహాగతైర్గీయమానాస్తం మేనే సదృశం పతిమ్

శ్లో. తాం బుద్ధిలక్షణౌదార్యరూపశీలగుణాశ్రయామ్
కృష్ణశ్చ సదృశీం భార్యాం సముద్వోఢుం మనో దధే

శ్లో. బంధూనామిచ్ఛతాం దాతుం కృష్ణాయ భగినీం నృప
తతో నివార్య కృష్ణద్విడ్రుక్మీ చైద్యమమన్యత.

శ్లో. తదవేత్యాసితాపాంగీ వైదర్భీ దుర్మనా భృశమ్
విచింత్యాప్తం ద్విజం కంచిత్ కృష్ణాయ ప్రాహిణోద్ద్రుతమ్.

శ్లో. ద్వారకాం సమభ్యేత్య ప్రతిహారైః ప్రవేశితః
అపశ్యదాద్యం పురుషమాసీనం కాంచనాసనే

శ్లో. దృష్ట్వా బ్రహ్మణ్యదేవస్తమవరుహ్య నిజాసనే
ఉపవేశ్యార్హయాంచక్రే యథాత్మానం దివౌకసః

శ్లో. కచ్చిద్ద్విజవరశ్రేష్ఠ ధర్మస్తే వృద్ధసమ్మతః
వర్తతే నాతికృచ్ఛ్రేణ సంతుష్టమనసః సదా.

విప్రస్వలాభ సంతుష్టాన సాధూన భూతసుహృత్
నిరహంకారిణః శ్శాంతాన్ నమస్స్పృశ్య సత్కృతః
యత్ర త్వమాగతో దుర్గం నిస్తీర్యేహ యదిచ్ఛయా
సర్వం నో బ్రూహి గుహ్యం చేత్ కిం కార్యం కరవామతే
ఏవం సంపృష్టః సంప్రశ్నే బ్రాహ్మణః పరమేష్ఠినా
లీలాగృహీత దేహేన తస్మై సర్వమవర్ణయత్
విదర్భాధిపతేః పుత్ర్యా రుక్మిణ్యా దేవకింకర
విజ్ఞాపయతి తే కించిత్ ప్రస్తావ్యాదావమంగళా

వినగుణాములు కర్ణంబు (రం)ధ్రంబులు సోఁక
దేహతాపంబులు దీఱిపు
నీనీ రూపాకారము లీక్షింప గన్నుల
కఖిలార్థ లాభంబు గలుగుచుండు
నీనీ చరణసేవలే ప్రాప్తి చేసిన
భువనోన్నతత్త్వము పొందగలుగు
నీనీ లసన్నామమే ప్రాప్తి భక్తితో
దలచిన బంధ సంతతులు వాయు
నట్టి నీయందు నా చిత్త మనవరతము
నచ్చియున్నది నీయాన నానతోడు
కరుణజూడుము కంసాది ఖలవిదారి
శ్రీయుతాకార మానినీ చిత్తచోర.

భాగవత సప్తాహము · సప్తమాహము.

ఉ. (శ్రీ)యుతమూర్తి యో పురుషసింహమ సింహము పాలిసొమ్ము గో
మాయువు గోరుచందమున యుక్తుడు చైద్యుడు నీపదాంబుజ
ధ్యాయిని యెత్తి నన్ను వడి దాగొని పోవక ముందె సంగరున్నహా
దాయుధ మాధ్యముం దెగుగడు ఝు తనైన భవత్ప్రతాపము

వ. (వ్ర)తముల్ దేవగురుద్విజన్మబుధ సేవల్ దానధర్మాదులున్
గతజన్మంబుల నీశ్వరున్ హరిజగత్కల్యాణు గాంక్షించుచే
సితనేనిన్ వసుదేవనందనుడు నా భర్తౌ(డౌ)గాకని
శైద్యుత్రిమ్ముడుగాక సంగరముల జేదసము ఖ్యాత్యర్థమౌ

ఉ. అంకిలిసెప్పలేడు చతురంగబలంబులతోడ నెల్లి యో
పంకజనాభ నీవు శిశుపాల జరాసుతులన్ జయించి నా
వంకకు వచ్చి రాక్షసవివాహమునన్ భవదీయ శౌర్యమే
యుంకువ జేసి కృష్ణ పురుషోత్తమ చేకొని పొమ్ము వైదస

సీ. లోపలి సౌధంబులోన వర్తింపంగ(
దేవచ్చునే నిన్ను(దెత్తునేని(
గావలి వారల(గలబంధువుల(జంపి
కాని తేరాదని కమలనయన
భావించి తొలినియుపాయంబు సెప్పెద
నాలింపు కులదేవయాత్ర జేసి

సప్తమాశ్వాసము - ఉదయనరాజు ప్రస్తావము.

నగరంబు వెలువడి నగజాతకును మ్రొక్కి కేలఁ
బెండ్లికి వలను పడఁ బెండ్లి కూఁతు
నెలమి వాహను బంపుడు రేను నట్లు
పురము వెలువడి యేతెంచె భూతనాథు
సతికి మ్రొక్కంగ నీవు నా సమయమందు
వచ్చి కొనిపోమ్ము నన్ను సహార్య చరిత.

గీ.

ప్రాణేశ నీ మంచి భాషలు వినఁ తేని
కర్ణరంధ్రంబుల కలిమి యేల
పురుషరత్నమ నీవు భోగింపగా తేని
తనుల తనవలని సౌందర్యమేల
భువనమోహన నిన్నుఁ జూడఁ గానఁగా తేని
చక్షురింద్రియముల సత్వమేల
దయిత నీ యధరామృతం బానగా తేని
జిహ్వకు ఫలరస సిద్ధియేల
నీరజాతనయన నీవనమాలికా
గంధమబ్బతేని ఘ్రాణమేల
ధన్యచరిత నీకు దాస్యంబు చేయని
జన్మమేలయన్న జన్మములకు.

శ్లో. వైదర్భ్యాస్సతు సందేశం నిశమ్య యదునందనః
ప్రగృహ్య పాణినా పాణిం ప్రహసన్ ద్విజమబ్రవీత్.

భాగవతోపన్యాసము - సప్తమాహము.

~~తథాహమపి తచ్చిత్తో నిద్రాం చ న లభే నిశి~~

శ్లో: తః వేదాహం రుక్మిణా ద్వేషాన్మమోద్వాహో నివారితః
తామానయిష్య ఉన్మథ్య రాజన్యాపసదాన్ మృధే
మత్పరామనవద్యాంగీమేధసోగ్నిశిఖామివ.

శ్లో: ఆరుహ్య స్యందనం శౌరిర్ద్విజమారోప్య తూర్ణగైః
ఆనర్తాదేకరాత్రేణ విదర్భానగమద్ధయైః.

శ్లో: రాజాస కుండినపతిః పుత్రస్నేహ వశంగతః
శిశుపాలాయ తాం కన్యాం దాస్యన్ కర్మాణ్యకారయత్

శ్లో: చక్రుస్సామర్గ్యజుర్మంత్రైర్వధ్వా రక్షాం ద్విజోత్తమాః
పురోహితోథర్వవిద్వై జుహావ గ్రహశాంతయే.

శ్లో: హిరణ్యరూప్య వాసాంసి తిలాంశ్చ గుడమిశ్రితాన్
ప్రాదాద్ధేనూశ్చ విప్రేభ్యో రాజా విధి విదాం వరః,

మ: భటసంఘంబులతో రథావళులతో భద్రేభయూథంబులతో
చటులవేగాశ్వఘోటకప్రముఖులతో బంధుప్రయుక్తేతితో
గటుసంరంభముతో విదర్భతనయం గైకొందు నంచున్ సకో
కటవృత్తిం జనుదెంచె జైద్యుడు కడున్ గర్వించి యుద్వృత్తికిన్.

ఉ: బంధుల గూడి కృష్ణబలభద్రులు వచ్చిన బాడిదేలిని
ర్బంధర వృత్తి జైద్యునకు మానిని గూర్చెదమంచు మ్లేచ్ఛ

సప్తమాహాలు - ఉదయుపాలు ప్రశ్నసలు.

శ్రీంధు రవిరరథ్యరథ్యస నలలో చనుదెంచిరాజరా
సంఘుడు దం తవస్త్రముడు మసాశ్వవిదారకపెంధ్రరాముల్

ఉ హారిదౌలకదేగినాడుమగధాధులుచైత్రహాటాపునాలుత్రై
నరపయుతెందదత్తనిఃచవి.నాఖతుమారికదెప్పుచులుసం
గరవునుఃదోడుగావలయుఃగంసవిరోధికిసంఖువెంటుదా
సరిగెవాలాయుధుండుగమలాక్షునిఖాదనవేతసేనలోన్

చ లగ్నంబెన్నవివాహవులంగదిసెనేలారాడుగోవిందుడు
ద్విగ్నంబయ్యెదిమానసంబు, తినెనే వృత్తాంతము నబ్రా
హ్మణుండుగ్నిద్యోతను(దేటకిందదసనాయు శ్రీంబుసిద్ధి
చును
భగ్నంబై చునునవిరించిత్రతమఖ్యంగింభ్రవర్తించును.

ఉ: హేడనుబ్రాహ్మణుండుయదుపుంగవుదీటికిహాసుదే
వుడున్ [దున్
రాడనునంతబోయిహారిరమ్మనిచేరెదియుష్మదంఘ్రి
తేడనుతుక్తికిందగవతేదిటబైద్యునకిబ్బసంబును
న్నాడనుగోరికేశ్వరికినావలనగృహ తేడునేఁడునున్.

ఉ చెప్పుడుతల్లికిందలప్రజకు2-దిశరదరహాసచంద్రికన్
గప్పుడువక్త్రతామరసగంధసమాగతభృంగసంఘముల్

భాగవత సప్తాహము - సప్తమాహము.

రొప్పదు నిద్రకై కొనదు రాజు పరస్పర సత్కథాళుల్ తప్పు
చెప్పదు కృష్ణమార్గగత వీక్షణ పంక్తులద్రిప్పు డెప్పుడున్

శ్లో: ఏవం వద్ధాన్ప్రతిక్షణం త్వాం గోవిందా గమనం స్పృశ
హాము ఉకరు ఝ జ్ఞానేత్ర మ స్ఫుర న్ప్రయి శంసితః

ఉ: మెచ్చె భవద్గుణోన్నతి తమే యథ నావళులిచ్చె నాకుదా
వచ్చె సుదర్శనాయుధుడు వాడె సురాసురు తల్ల నడ్డమే
వచ్చె నసైన రాత్రి సవి హా హా తము నంగా నివే ఫు నిన్న నా
సన్నుతి లంబు భాగ్యము సు సర్వము నేడు ఫలించె గన్నెర

మ: జలజాక్షా త్షణదేడి తెచ్చి అవినా స్వాందేశయుం జెప్పిన
న్నిలువం జెట్టి నెవ్వ పనబ్రదికి ఆ నేయుట్టి ఫ్రాత్రాస్త్రస
ల్గల నేదనికి నేను బ్రుతుప్పి వృత్తులంగా వింప గా నేర నం
జలిగావింతె దభూసురా న్న యుము నీ సత్యం ఘువింటాము నీ

మ:- అగునే మక్రి విదర్భరాజుసుత తం దర్పంబుపై దక్షయున్
దగునే చక్రికి సింతయుంచె దగునే దాంపత్యమాయుద్ధం
దగు లంగట్టి నబ్రహ్మ నేర్పరిగ దాదర్ప హాలా రాళి యే
మగడే గాపు అజక్రియాకరము ఇకి నే మాపుణ్యముల్ంబు
నన.

నిన్న నీవెవరో నేనెవరో నని నిర్ణయించుకోలేకపోయా
నిన్న రాయలేని కోర్కెల కోటలో [illegible]
[illegible]
[illegible]

తల్లి తండ్రిని విస్మరించుట గాదు పల్లె [illegible]
[illegible]
[illegible]
తల్లి తండ్రుల [illegible]

రాజీవలోచనుడు హరి
రాజసేవాలు [illegible] రాజసమున్
రాజిత [illegible]
రాజాన [illegible] బంధు రాజ [illegible]

ధ్రువకీర్తి [illegible] హరి [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

౬ నఘుయాదిల స్త్రీ త్రైనయుక్తాని లోద
(శ్రీ)ద సయప్పు మాన్య తృష్ణ జూతి
పత్ప్రగాం ఋలసి(ఋ)జ ఋల్లసిక్తి
(ప్రే)మల గుణము త్ర భేలఘల గుణ.

కువలయ రక్షా ధుర్వర
కువలయ దళ నీలవర్ణ తేయలదేవ
కువలయపాద శరీయగి
కువలయ జనవినుత విమల సుగంధా

సరసిజ నిభ హస్తా సర్వలోక ప్రశస్తా
నిరుపమ శుభమూర్తే నిర్మలారాధకీర్తే
పరమ హృదయ విహారీ భక్తలోక ప్రహారీ
సురుచిర జనలేపి ఘన రక్షితే యశస్వి
ప్రపంచ రంజిత ద్వారకాపురయు నందన
మధుర యాంధు న త్రివిక్రమం దయనె వదు
పతితసేయ మరయ గలో భాగవతము
పాదుకల మంగ సంసార వార్ధి నపుడు

జగదవనవిహారి శరణు లవకుప్రహారి
సుగుణవనవిహారి సుందరీమానహారి
విగతకలుష మశ్రేష్ఠ వరదేవ స్వాక్షి పాహి
స్వగుణ హృదయ శేషశాయి సర్వదా సత్ప్రభాహి.

ఇతి శ్రీ పరమేశ్వర కరుణా కలితకవిత
విచిత్ర కేసనయాం(త్రి)ఫల(శ్రీ)సర్ప జీవాంచిత
త్రివేణి తనా(ర్య)(ప్ర)ణీత భాగవతరచన
సుందర మహాక్షి శ్రీ వేంకటదాసనామధే
యాంచల త్రితయ తనూజుండగు కవిభక్త్యా
రకతరణేదాం తరి కాలిర మిష్ఠదాకర భక్త
ణి గాంధారీతి పుత్రయ నుం దిశ్రీ పత్రిలమం
కటి స్వర్ణదాను నాగాధ్యలశ్రీ క్షేత్ర కూచు
భాగవతాం ధ్రి కూ కృతి పత్రిలనవదమంద(త)
నవము దశ వరస్కంధ (త) తి. సర్వం సం
పూర్ణం.
శ్రీమద్భాగవత సప్తాహం పూర్తి.
హరిః ఓం తత్సత్. శ్రీ రామ చంద్రార్పణమస్తు.
ఓం శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.